

Carl Johan Gethe.

Dagbok

Hållen på Resan till

Ost Indien

Begynt den 18 octobr: 1746 och

Slutad den 20 Juni

1749.

Den

Durchlauchtigste Herre

PRINZ

CARL

Swea Rikes Arffurste

och

Stor Ammiral.

Durchlauchtigste Nådigste Herre.

ör Eders Konungliga Höghets Fötter underlägger jag med djupaste under=dånighet och wördnad denna lilla dag=bok öfwer min resa till Ost Indien,

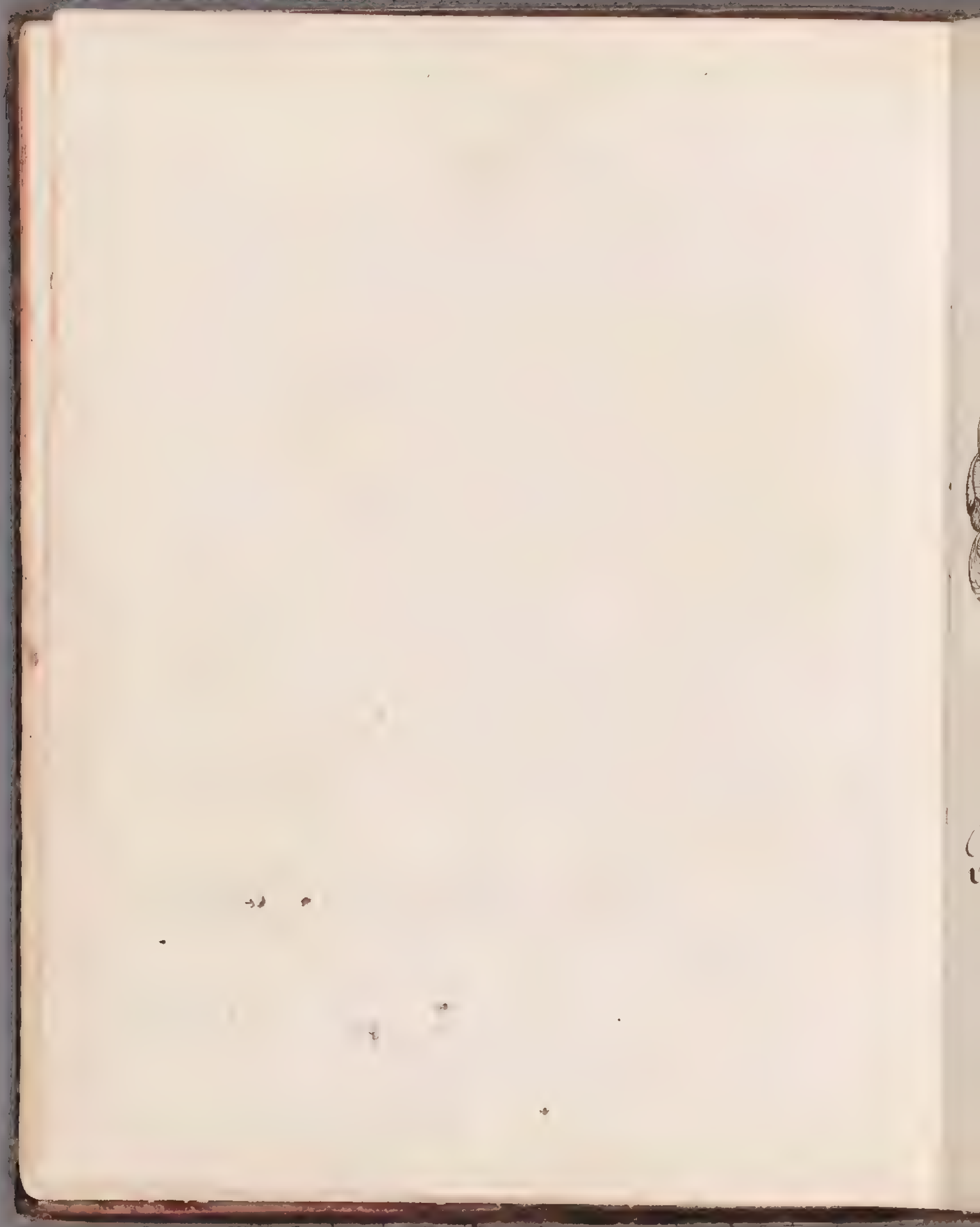
hwar=

Hwaruti jag sökt att beskrifwa och uttrycka
det som jag för min del hållit för märk-
wärdigt och sällsynt.
Nådigste Prints! Jag har såsom en
ibland de ringaste den lyckan att stå wid
ett Amiralitet, som wi förtiden har
nådt en så hög grad af sällhet och up-
komst, som det wanjonsa skulle kunna
önska sig; nemligen: Att få erkänna
en Kongelig Prints för sitt öfwerhuf-
wud; I tillitande deraf har jag för-
dristat mig att utaf min paccotille
frambringa detta OstIndiska Kram,
till att dermed betyga min under-
dåniga

Nådiga wördnad och tillika gifwa en=
tidning till ett litet tidsfördrif.
Ändteligen; att Wädret af Seglen och
Vindarne måtte nu och framgent wara
Eders Kongliga Höghets behagande,
så att det Swenska Kongl: Amira=
litetet jemte alla Deras Höga Tjenare
undersåtare, med innerlig glädje få
se Öfwer Amiralens flagg blåsa!!
Önskar i djupaste wördnad till döds=
stunden och

Eders Kongeliga Höghets

Underdånigste och
Troplichtigste Tjenare
Carl Johan Gethe.

Skeppet Dalen

Om Utresan till China.

Ifrån den 18 octob: 1746 till den 10 Jan: 1747.

När skeppet Götha Lejon war för-
sedt jemte skeppet Dalen och des
proviant och Ammunition, samt Capitainen
hade sina [illegible] ifrån sjelfva
Directeurerne bekommit [illegible], lyfftes an-
kart, och gingo wi under segel, dit
[illegible] till seglat ifrån Stockholm, som
skedde Anno 1746 den 18 octobris.

Den 2 Nov: kommo wi lyckeligen till sundet
och ankrade på redden wid Helsingör.
Helsingör är en liten wacker stad uti att
slott som kallas Cronborg, wäl beware-
adt med underwallar och grafwar hwaraf
the äro wäl bygde. I hamnen äro

2

hos 2:ne Kyrkior den tyska och den danska.
Civil Architecturen är wacker:

Den 12 komme wi till Götheborg, och sedan wi där bekommit Resten af wår utrustning gingo wi till siös och kunde för snöningen se de farliga Klippor hwilka omgifwa hwar öfwen.

Sedan wi seglat … af detta … dag af … och …

Anno 1741 Jan. 4. Sågo wi en stor ö som kallas Fairs Hell. Om ön är hög bart, dock uppehåller sig där … folk hwilka … af fisk och … hwar … ö …
Samma dag passerade wi Hetland och blefwo …

Den 21. sågo wi Caput finis Terrae, och sedan wi uti … tid … och … Stormen … af … …

Den 17 Februarii till ankars på Cadix redd.

Staden Cadix är belägen på en lång
4.d: 36.11. och smal Landstunga, … som … i … på Landsidan; … … …
… Staden … … … sig … Nord och Syd och … på sidra

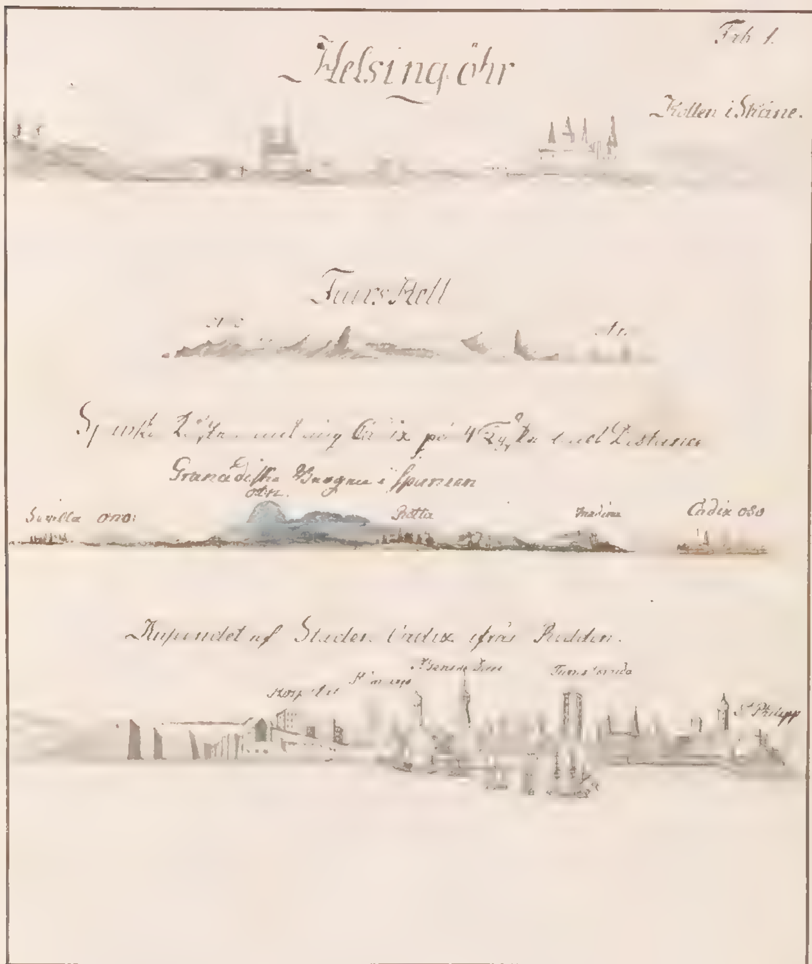
sådan ändan genom en bro Communication
med det fasta landet. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Castellet St
Philippe belägit; [illegible] att som heter
St Sebastian ligger att styra ut i sjön, men
har dock en liten sandbank emellan sig och
Staden: I S.O. ligger Castellet St [illegible] och
[illegible] ändan att [illegible] Castell.

Dessutom [illegible] denna Staden är utom
murarna [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] till [illegible] [illegible] [illegible] är
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hus och palaiset, [illegible] är
der en [illegible] af kyrkior och capeller
som [illegible] äro [illegible], [illegible]
en som [illegible] är anlagd [illegible] och
[illegible] [illegible] med [illegible] marmor af [illegible]
[illegible] slag; [illegible] [illegible] och [illegible]
längre än till [illegible] af [illegible]; [illegible]
plan utom alla [illegible] är oval [illegible]
af 100 famnars längd och 60 [illegible] bredd.
[illegible] [illegible] denna Terrain är [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ansenlig.

[illegible] till [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i Cadix, så äro [illegible] hus af sten, [illegible]
i [illegible] villagot, [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible] [illegible] af [illegible]. [illegible]
[illegible]

[illegible] på [illegible] hwarigenom det
öfwer lagt är så lagt att det betäcker fog-
ningarne och de nederliggande stenar.
Kyrkorna äro gemenligen 2. 3 a 4 [illegible]
[illegible] höga. [illegible] förskönaste [illegible]
De [illegible] uti i det stället bör
dörrar, undantagandes i [illegible] för[illegible]
[illegible] Altare [illegible] och altaren,
[illegible] med [illegible] gallerier och begåf-
de med [illegible] Taflor. [illegible]
är rart att finna Tapeter, meubler, [illegible]
[illegible] några målningar som [illegible]
och deras Helgon och Martyrer.
Hwardera lilla delen af spanska nationen
som begripes [illegible] och [illegible]
den gemena eller populacen, så tyckes de wa-
ra [illegible] begifna till [illegible], [illegible]
[illegible] och [illegible], de äro och [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible] egen landsbygd. De [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bewittning.
Det [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ordinairt och efter [illegible]
[illegible]. Ehuru deras dygder [illegible],
Som det [illegible] att de äro [illegible]

[illegible]

Tab 1.
Helsingöhr
Kullen i Skåne.
Sevilla ONO:
Cadix OSO
Anseendet af Staden Cadix ifrån Redden.
St Philipp

lite deras Gudztienst, besynnerligen de
andeliga, som gärna inlåta sig i Discours
med främmande. Om de träffa dem i
befinnande af något Klöster eller kyrkia.
Om de äro Lutheraner så är deras första
mål som jag ofta blif bevittna, att de
leda dem in i en Discours angående
Religionen, tills de af oförsiktighet våga
något förtala sig mot den Romersk
Catholiska Läran. Hwarpå äro de förfallne
under Inquisitionis wåldet. Hwarifrån
de ej slippa förrän de till ändan blifwa
masacrerade. Uti sina kyrkior hafwa
Catholikerna inga bänkar, utan folket
står på Knä på släta marmorgolfwen;
hwar och en wänder sig emot sitt altare
och sitt helgon. Wid in och utgående
doppa de alla fingret uti ett wattu-
bäcken, som alltid står i kyrkdörren wid
dörrarne och korsa sig för bröstet och i
ansiktet. När någon annan ofta går
[illegible] kyrkiorna, faller han snart
på knä för Jungfru Maria och thiges
Hwarjet ingifwna.

6 Qwinnpersoner af de förnämare och
såsom de som i Wiringen hwad moden gå
klädernas angår, hwars guld och silfwer
chamererade par-hwar öfwerwallt. De
annemera och medlanga hwitbrüna
kappor och derunder par kiortlar af silke.
stilligt slagt tyg. Utstrykna kiortlar, hwars
[illegible] uppbundit uti en knuta. De [illegible]
förnäma fruentimber par-hwar aldrig
utan i [illegible], då de äro utan kyf-
kiortlar utan någon hufwudbonad hwar
en [illegible] hwart [illegible] och [illegible] och
der och hwar [illegible] uppå bouqueller.
Af det unga slaget gå de mest svart
klädde, utan någon hufwudbonad, och en
svart band öfwer ligetal, dock de ogg
öfwer hufwudet. Men utan par-hwarandra
och [illegible] utan med derutom [illegible] wid sidan.
De bära flere [illegible] Jouveler om hals
och armar samt i hufwudbonad gå brostlatt.
och i händer en solfjäder.
De gamma äro alla brunetter, [illegible]
de unga många [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. De äro som [illegible] hufwa [illegible] och
till andra [illegible] bruka de mest

[illegible]

menska Negrer. Desse äro trogne och förnöjde
wäl [illegible] ämnedar. Det [illegible] jag sig kunna
tilbud gjöra hwad att handla [illegible] de
och gjorde Extraordinairt wäl.

Wi hwar skib [illegible] läder; hwem de ga=
[illegible] extra ordinairt Rätt, fisk, med hwar=
mjölk-mat med [illegible] och ofta bröder de
[illegible]. I det ställe äter de mygelatt frucht.
I stället för mat [illegible] [illegible] de [illegible]
och [illegible] allar och Apelsiner. Ofrukt och
[illegible] de mygelatt. [illegible] [illegible] af
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] i [illegible] och
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] allar [illegible]=
[illegible]. [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] all=
[illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]. De [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hwar [illegible]
Contraband och [illegible] af [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inländsk eller utländsk
[illegible] [illegible] [illegible] hwar [illegible] [illegible] till [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pardon.

[illegible] detta war passions tiden [illegible] wi
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] hwar och [illegible],
[illegible] att [illegible] [illegible] processionen

[illegible]

som denna Tiden lärts fram. Till att
beskrifwa dem i allmänhet så blir man
först warse en hop Syndare som gå
förut och draga stora trä Korss; andre
som gå nakna och slå sig med gisslar öf-
ryggen så att blodet rinner efter dem
på gatorna, somliga bära sina Crucifix
dem de ständigt se uppå, eller i Taflor
de linkläder, som de hafwa utsie på
da andra. Andre äro Trompetare som
äro klädde i swarta kläder som haf-
wa 2 tummars släp, efter sig. Dessa
hafwa stor förgyllning och stöta då och
då i Trompeten. Efter dem kommer en
liten gosse i präktigaste mundering
utsirad, med hwit hatt, bär fler och långt
släp; som skal förställa en engel och
har en liten silfwer klocka, den som då
och då ringer uti. Sedan kommer
sedan Religionen; de som bära Her-
rar alla förgyllda ansikten, dessa och
Herrar gå en procession som merendels lä-
gga ord för dem. Efteråt går likasom

att

Ett gardie, klädde i stål, hwarest flor för
ögonen, spjut i den ena handen och en wit
Dolk i den andra, som de måste hålla i
sidan; på deras mössor woro fästade stora
plumager af allehanda Coleurer. De hjel-
war ock sin uniformer som det öfwerste så
klädd men hwar en annan pique och en
sköld.

Den 13 Martii såg jag en procession uti Cadix som
skulle wara till åminnelse af Mariæ sorg
öfwer Christi lidande; den begyntes
uti St Laurentii kyrka kl. 3 eftermiddagen.

(Utom såg i borgen genom alla fönster
på 2 a 3 qvarter i husen der procession skul-
le gå fram uthängde gardiner och siden
samt allehanda Damasker allehanda Ost-
Indiske tyger, samt en ovanlig hop och
åskådare. Allraförst kom en grande
i wita kläder som bar en af Sammet
violet fana med en gyllene [illegible], honom
följde 2 andra med förnämna herrar öfwer
allt med guld och silfwer Chamerarade,
som hade stora [illegible] i händerna,

som

som brunno och lett utrund dem gick en
man med en swart fahna af Sammet som rundt
omkring hade en bred guld brodering och mitt
uti ett rödt Hjerta uti ett hwitt fält med
många pilar genom stungit. Efter desse
kom Musicanter som spelade en douce Mu-
sique bij gemenligen där Swarne insättiat.
Derefter följde 2ne gossar den ena blå och
den andra rödt, begge Kamererade, som
bäro silfwer fatt uppfylte med blomer och
bouquetter som de strödde ut på gatan.
Efter dem kommo 1:mo tvenne brudar med
hwälfta Par och näst derefter jungfru bär-
nen efter Bolen. Hwarrigga Jungfru Maria
Stod ungefär sorg bunden med händerna igenom
Klädd uti en blå Mantel som war öfwer
strödd med stjernor af guld och hade en
Hufwudband af samma slag. Under bägge
gick en grande i swart som i swarta klä-
der som skulle synas bära, men inunder
gingo andra som höllo uppe hela tyngden.
3:o Mellan 4 Gossar buro silfwer stolpar
Hwarrigga hängde en violet Himmel af
Sammet kantad med guld galoner.

För sidorna af stolar stodo stora blomkorgar
med fruct sorter af borgsetter utsydda och
framman för H. Hans tronhimmel uppsatt att
Presidera. Därefter stodo 3 patres i Hvita
Kläder af blomerandt silfver brocade med
Guld galoner i alla sömmar och af samma
tyg mössor lika en på [illegible] mössor. Därpå
följde en [illegible] [illegible] och sidst beslöt
hela processionen några Monsignorer.
[illegible] några tomer gingo de in i en gård i
Dom de stadde ut.
Den heliga och sitt apostel med Judas förrä-
daren. De stodo upp några Kläder med
[illegible], [illegible] [illegible] så godt de kunna en
posture af en [illegible] [illegible] [illegible] upp i gått-
[illegible], på [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] af [illegible] [illegible], [illegible] och [illegible] [illegible] upp
och under; [illegible] på [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible].

[illegible] Caddix, [illegible] [illegible] [illegible] andra flera
[illegible] som [illegible] upp [illegible], [illegible],
21. Feb. 11. Porta [illegible], Porta [illegible], Porta S.t Lucar,
etc [illegible] skal [illegible] [illegible] något
[illegible] om Porta Marie [illegible] [illegible]
Excellence

[illegible]

Bevillas och Admiralitetens samt andre
sjöfarande Rijksens nästa behof.
Dy i Porte de Marie hamnen att det första
bassinet som att ett diskt slagg begyntes
till halva utrymme, hvilket derföre ätt dett är
godt, dels för beqvämlighetten att jämka
det; Ty utom det att Porte Marie äger
många stora och vackra hål och i anseen-
de till dess vidlöftighet innehåller som bedömes
vid uttaget, så är dock andra Omständigheter
isynnerhet anmärkvärdige.
Ifrån att bygga ofvan för Docken belägit
vid marlagrerna utdet desse evaluät egna
jägor igenom hela stora utill att Revier
som skulle stadna ifrån ne vid Norrdahl
Terrain. Vid detta Revieret är en plats
gjord och omstängd med en linie som man,
då är 2 alnar djup uti undra stigar
till 2 fot högd uti evaluät. Andra plan
förändras sig den stora pejen i flera rör som
under evaluent på 16 Differenta ställen uti
tiennes uti hvilken på yttre Punkter
är storre jägor uti sälla hvarigenom evaluet
hvar sin utgång. Men på denna plan blott
uti till tiennen är 2ne sina hål bygda

längst efter 100 alnar ifrån hvarandra, til hvilka landet som strömmen och vatn utslag- git med mera bezagar: Första denna lemma till Rivieret är så dugt att en stor vatu bärge som der ligga ded mäste han tagar vatu sidan i att att han är står de floden går och är färdig att gå derifrån emedan det faller uti andra båtarne är de hal.borr: De som ligga med bargen intet kunnat behöfvas som intet mer än öpen eller hvarandra på fartan och tache vattnet genom en stranger lopa in. Denna bräcke tjenstare hvillar hela floden Cadix samt de omkring liggande platzer med vatu och är det visst folk som föder sig dermed att föra det. Omkring de samma husen är vattn hvar gjorde af stor hvarandra de och hemma bygga vatn till att dermed vattna sina bargnet.

På landet omkring Porte de Mare är mycket angenämt; synnerhet i mortagnet- ie, där man på de gröna gång ware som går att spazera under drönare af Italija lemonga, med citroner pomeranser och apelsi- ner fulla hang ved träne, ehvarsom i en tvåe

Jag

C. Ö.

Stog uti [illegible] innom bordens af [illegible] Skatir
Stiärnar.
Ej [illegible] giorde någon ändring i desse Montag-
ner och andra plantagor hafwa de heldre
af temperaturen [illegible] andra slags [illegible]
Constitution [illegible] alla ganska stora vår
och sommar [illegible].
Wid denna tiden som war begynnelsen af
Martii månad kunde man vädret för [illegible]
och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Wi som [illegible] [illegible] [illegible] ändring [illegible]
[illegible] alt [illegible]; alltså [illegible] [illegible]
andra [illegible] [illegible] [illegible] och de [illegible]
[illegible] att [illegible] som de [illegible] det
Indianiska [illegible]. [illegible] allenast
uppe i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sig och [illegible] att
[illegible] [illegible] flera [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] och [illegible] Spaniorerna [illegible]
[illegible] figurer som de sedan blefvo [illegible]
i [illegible] [illegible] [illegible] först i sina [illegible]
gallerien.

Tab. II.
Fasta
Landet.
Cadix
Fort
Diamanten

Man förundrar sig [illegible] [illegible] ordning
Cadix är märkwärdig. Där begynner och wist
en skorpa af 1, 2 a 3 famnars tiocklek af samma
ystrad sand, skiör och alldeles utan all jord-
arter; denna materien är hård och extra
ordinair till att bygga med som den och
blifwer ofwan täckt med tegel i ewärdelighet.
alla husen i Cadix och därrundt omkring äro däraf
byggde, ofwan men huggit sig igenom denna
skorpan är lösa sand innunder som är för-
träffeligt att giöra brunnar och cisterner uti.
Uti detta arbetade de spaniorerna på sitt
[illegible] de behöfde intet lemna sina
[illegible] allenast bygga att den [illegible] som
i [illegible] till de [illegible] i fredan då de [illegible]
[illegible] [illegible] mindygefenne.
Af denna och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] som [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. De äro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] af samma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] och äro [illegible] [illegible]
[illegible] till att [illegible]. [illegible] de af [illegible]
[illegible].

vid Tab 11 f. 10. 11 Cedrus är ofwanne en [illegible] ort, [illegible] några
synnerliga slag som icke finnas i Swerige
utom [illegible] [illegible] eller [illegible].

16 Vinden var imedlertid uti 6 veckor gode
fördelagtig på denna resan, hvad beträffar hem-
landa och andra lediga förrättningar, ofver-
gåfvo vi öfver denna orten [illegible].
31 Martii och några dagar derefter sågo vi öen
Salvages.
April 9 at 1. som vi kommo til punta Naga eller
yttersta spetsen af ön Teneriffa, och den-
na dagen kommo vi til ankars på redden
af St. Cruz.
Vid. tab. III Teneriffa är en af de största Canarie öarna och
[illegible] 18 tyska mil i längden [illegible]
är [illegible] att [illegible] högt land;
[illegible] af de [illegible] och [illegible] berg
[illegible] så högt att [illegible] [illegible]
icke [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
som [illegible] [illegible] och
plantager. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] att detta [illegible]
som [illegible] [illegible] [illegible]
aldrig [illegible] [illegible] för långt [illegible],
[illegible] af detta [illegible] för den [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible] blifva Conserveradt.

[illegible] omkring [illegible] på 2 alnar
som det [illegible], liggandes ofwanpå [illegible]
[illegible] de [illegible] att [illegible] i jorden och
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bestod
af [illegible], [illegible] och litet mylla allenast [illegible]
[illegible] [illegible] med [illegible] skifor och
[illegible]. [illegible] som nu [illegible] war
[illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
af [illegible] med [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] med 2 alnar ifrån [illegible]
och war [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] war [illegible]
[illegible] [illegible] med röda [illegible] af andra
[illegible].
Den [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] af [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eller andra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] som de gjort [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
som [illegible] med [illegible] af [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible].

18 Hittills har man ingen Plantage gjort att sådant
berg bestänligen, ty de Crugder som der
finnas, kunna snart nog rendra en an
högländskt temperaturen som war oförlik-
nelig giftig och bittar, samt au numera
lilla öst som likande, Angelikan kunna
hafwa i så stort antal.
Walnöt av landet under vid stranden
Kustens, kunna så snart man kommer
1 dygn med eller något mer uppå öen, skal
man finna der ett fruktbarare gardar:
Der står sådana sandvarar och träplanta-
gerna i godt stånd, som bygdet Commun derof
att som landet begynner der förra upp under
skyarna blir det ofta befuktadt.
Fiskar och Kornar skal finnas der i nyheten
Fält; tvi Kvalbitare och Storgader, Carriner
med mera. Ostlanda deras hafwa de mycket
ogar och Säd som tiena til godt förfrisk-
ning för ostindiefarare. Med fiskande
fåga sig an stora del af St Crusborgare, som
skrumpt om nätterna i de hafen att fara
ut och bli i sina fartyg.

Tab 14.

Salvagos uti Swtw. 4 Sjöska mile

Man har ännu ej förglömmat att
Vid Tab III. nämna något om det Renommerade ber-
get pikko som är belägit på denna ön
4½ dyk mil ifrån St. Crux. Om man
skal tro innevånarnes berättelse så
är sjelfva berget 1 dyk mil ofvan landet
dess andra dyska milen i perpendiculair
högd. Jag vet intet säkrare att rätta
mig efter än den observation jag giorde
Då wi om morgonen [illegible] ännu stodo
5 a 6 dyska mil ifrån landet. [illegible]
[illegible] ofvan [illegible]
högt [illegible] att solen [illegible] upgång [illegible]
[illegible] hori-
zonten i wäster [illegible] som pikko
syntes högt [illegible]. Likväl syntes pikken
och 4 [illegible] landet af de stjernor som solen
accurat i upgången [illegible]
[illegible] högd [illegible]
det [illegible] af denna [illegible] högd [illegible]
[illegible] förmodades att han
skulle avancerade högt upp [illegible]. Under
quadrant [illegible] som [illegible]
[illegible] sentiment
högd ifrån [illegible] det [illegible]
för

20. för mig intet tillfälle därtill och sedan
wi woro så långt ui avancerade att jag skulle
kunnat beträda piken som war förspänd.
Ett tyskt landen för språket war likson en
ort slags änndt mellan, hwarifrån man kunde
kunde observera under det hela förmiddagen
som de sade wara sju och 76. En annan
gång hörde jag berätta att på en sida af Pike
uppstiger en fjerdedels dygn och fråga
den andra skal wara betäckt med snö och is.
och den 3die angenämligt het. Item att för
ungefär tid alla ·/· Canarie öarna skulle hafwa
wa brunnit så att lågan trängt sig ut
genom alla klyftor, derafwen de många
skäfwor och bergstenar skulle tillkomma
ge deraf alwar. Emedan att utur alla
reminor synes wågor efter heftiga floder
som drarit sig undan i sina hwalfwit då såga
warit swafwelagtiga floder. Men det är tro=
ligare att det skedt af watn som i den
kokta afgrunden sökt sig mellan bergen
i forna tiden och det af hwit sådana
floder utbryt.

På den sidan af Pike som är hat skal
wara bäst att uppstiga hwilket skal göra
en hel dag. Den öfwersta spetsen är hela

Den

Rund och urhålkad som en brunn af ungefär
100 alnars Diameter. Der skal man kunna
se alla 7 Canarie öarne som ligga begri-
pa innom sig en Distance af 100 tyska
milar.)

Staden St Croix är den andra hufvudstaden på
denna ön och är temmeligen stor, består af
två långa Gator och 2ne Tvärgator. Som är
befäst med ett simpelt bröstvärn åt
sjösidan samt 2ne batterier. Der är och
ett Castell, Castillion, som är som ock härstär
upfyldt med spanska peso Duros eller stycke
von achten, de spanska silfverflottan ifrån
dit anländer. Der fingo vi och inkastelen
af hvart silfver fundamen lvi af Munda
för ... i Cadiz ... vid lifs-
straff är förbudit att utföra. Midt för
detta Castellet är torget uti staden hvaruti
är en vid vatten kringt befästad och ett
stort stenhof ... midt uti står en Pyra-
mid i hvars spetz åtskillige figurer sprid-
der vatten.

Situation af denna staden är intet prydeligt
i anseende till landningen. Sjöbotten
stiger där i djupet lik som landet i höjden.
Ändtligen kvi med mycken möda hade

Den-

gick Landet ännu lite undan, befanns det man
under at landsidan lagt på 23 famnar
djup och det andra åt siösidan på 64 fam:
djup, ahnsenwal det intet war längre än
5 à 6 [illegible] ifrån landet.
Kvinnor öfwer af staden ligga under Spanio=
rerne, de bära af sorgeffekt i allmänhet.
Derhos äro folket mycket fredsamma och höfli=
gare än uti Cadix. De tillåta sig ej förtrogla
att obedua på andra och sig för främmande
det som war Mannaqvalets Lunda och Sande
att binda dem med sig och traitera dem. De
äro och i allmänhet wane för att sielfwa ästi=
meras litet hos dem. Ärkebiskoppen öfwer
Canarie öarna sägs hafwa allena 36000
piastrer årligen.
April 7: 1ste lemnade wi desse öar alldeles och den
6te i samma månad passerade wi Tropicus
Cancri, och sedan wi några dagar legat i
Still fingo wi åter på 3 gr: nord Latitud
S O passaden.
May D. 9. passerade wi Linien L: 0 [illegible]
och den 28 D:o Tropicus Capricorni.
Under Linien praijade wi ett 80 canon=
skepp som war kommen från Americana i fred.
Rida

och war Destinerad till OstIndien att Lyftsa
göra, Engelska OstIndiefarare.
Uti Zona Torrida regnar ofta, när man passerar
allrastadiga winder. Här woro sina klaste
ständigt N.O. och gå sedan sidan om Linien
30. om hwilka passader skrifwaren Grundtal
widslutat, de ingifwa Gudswill ...
anledning därtill om Lufftare till de Ethiopi-
ska och Indiska werlds hafwen -
Under Linien är en ansenlig hetta, besynner-
ligen uti wår och Höst Dagjämningen, som
är den 9 Martii och 12 Septemb: Man kan då
uthärda andra kläder än de som äro lösa
och tunna; Håret måste man skära af, all-
ost Löstar det förmyglat på hufwudet. Och
samma hetta slår ut på Kroppen an ut
af Lopper, hwilken passion och höfdele
tallet woda hund; Som har ingen widare
Effect med sig än en liten swida och går
af sig sielf bort om en liten tid.
Hwarfört när man passerat Linien har för-
fallit för en twenne dagar sed, att alla de
unga som tillförene ej passerat Linien
skola erlägga en wiss penning som Matroser-
ne Låna de gemena till Tidsfördrift
wid

Hamelonsteen och derjemte blifwer de bästa
mat salt förwaltes; den som ej will spende-
ra måste tåla att man sedan honom hål
och hållas i sjön och deras honom då igg, så
som han blifwit wäl wät. Den som intet
förr hafft wara hwid så måste han der få ho-
nom omendom detta förwaltnat är tillåtit
som skolldes.

Åtskilliga fiskar funnos i Terra Florida som
woro märkwärdiga såsom för det första.

Vid; Tab III. Fig. 1et 2. Flygande fiskar; denna begifwer sig i stor myc-
kenhet tillsammans hwart de äro ingen af andra
fiskar; ty deraf hände det att en skola af
dessa flygande på en gång lyfta sig utur
watnet, då de taga en språng och flyga
efter winden på ett stycke der den jagande
fisken ej kan tro den wara, hwarefter de
återigen sig flygat åter uti det lopp
som de förut hade hafft i watnet.

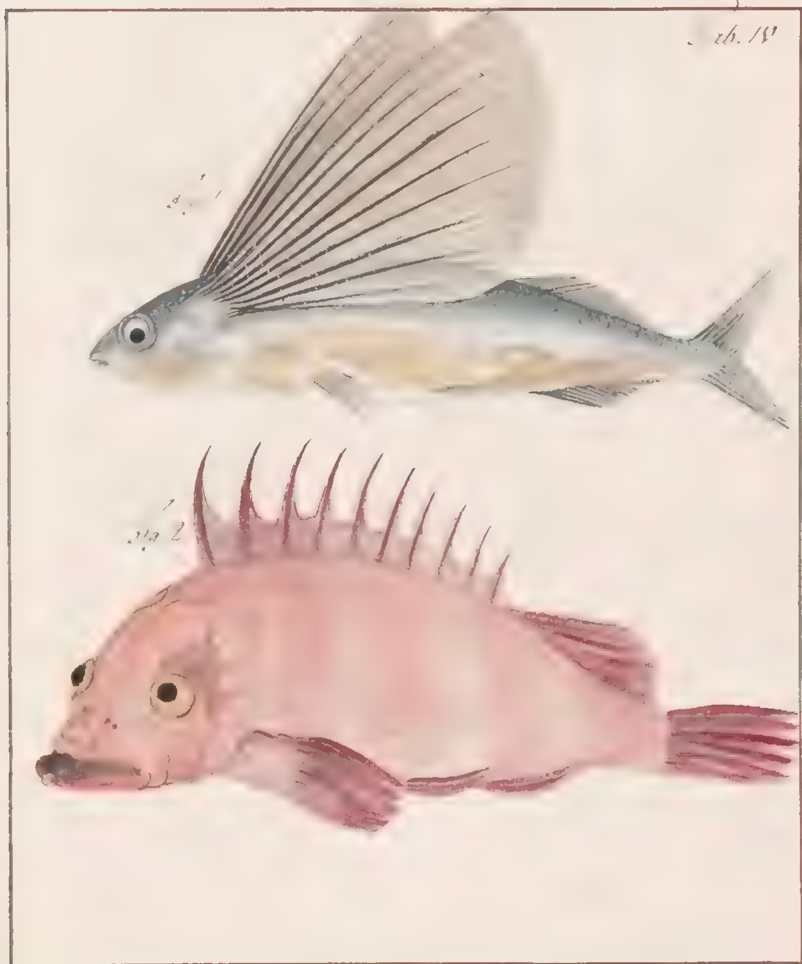
Ytterligare händer det att en sådan skola wid
att hon flyger utur watnet ankar emot
ett skepp då de ej i hastighet kunna wända
sig utan stöta emot sidan och blifwa liggande
der i wattnet, hwarandra de skulle flyga högre än

han

samt hwad öfwer Oceanet. De största af
de de fiskar äro så stora som jag sett alltid
som mærckt man det är på några 30 grad:
ifrån Linien. Ty på närmare Linien, har man
här äro de och ei längre ifrån, på större, det
finnes man sällan några. De kunna wara
Romanna öfwer 24 graders Latitudo. Så är
som springer i Oceanet längre hon fina win-
gar till hogg langt med sidorna sit som [illegible]
I Ryggen är hon så [illegible], som hon är brud
och har en swart blå färg.
Romes af Spaniorarna kallade Bocca Ne-
Fig 2. gro är den skapnaden nästan liknande [illegible]
aldrig röd till färgen, samt omkring läppar
och gröna [illegible] [illegible].
Hajen är en storgluppt fisk som man får til
4. d. Jul [illegible] [illegible] äntring att slagg [illegible] Ba-
Fig 1. det är under linien. De största äro 13 fot långa
Dock sågo wi den icke större än till 8 fot. Dem
fisken plägar att hwad han öfwerkommer, slukar
och intet en menniska om hon kommer [illegible] hamn
i Oceanet; hon har 3 rader tänder i mun-
nen med hwilka hon så [illegible] afslita
en ben som det wore [illegible] [illegible] afslu-
[illegible]. Hon har [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
det så att hon [illegible] [illegible] [illegible]

Hon

hon skal taga skadt. (Man plägar fånga ho:
nom undan stor fara tröt hvarigenom man
sätter 2 a 3 manådr släcka och hvar dit adti-
ut, der kolan vidan stark lodlinia är fast-
bunden. Hon är så stark att intet man hon
nog giöra att hala igen sådan fisk som är
5 fot lång. Hans kött är grofft och segt hvar-
före hon och är odugalig till att äta, dock skal
han hafva under ögonen en hård vit materia
som är god i Medicin och emot stenpassion.
Kiöttet som han emellan ögonen har är hårdt och
så väligt att man dermed kan fila bort metaller.
Vid främsta fenorna har han 5 a 6 långa hår
alldeles under hvar öfver dragen
som lärer vara hans öron. Vanligt simma
ger framman för honom 4 a 5 andra små
Tab V. diga fiskar som kallas derföre hans lotsar:
Fig 2 a 3 De simma hon och sina smala fiskar
honom suga sig fast vid hajen och
hafva sin gång ofvanpå hufvudet.
Tab V Delphin är en ofvan vatten rundar fisk de
Fig 12. hon är lefvande och vatten har ryggen
och hufvudet en spanskgrön färg, bägge fram-
fen fenorna äro himmelblå och stiärten
ljusgrön.

Tab. IV

Tab. V.

Fig. I.

Fig. II.

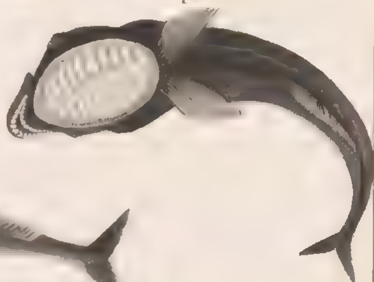

Fig. III.

Fig. IV.

Skadorne som är uptagne ur watnet blir
som merkligare öfwer ryggen och hwitt under
buken. Som är allenast ifrån 1 till 2 alnar
långd och skiutes mest med en harpun.
Albacors är en annan fisk af samma storlek, och
ofwanwattnet godt att äta. Till att fånga ho-
nom giör man sig ett drag som är liknande
flygande fisk med en stark krok i nedre änd-
an, det man låter släpa efter skeppet. Då fly-
gande fisken flyger upp som man ser dem
giöra 2 à 3 famnar högt, springa efter honom.
En annan underlig ting har man ofwan
flyta på watnet; det kallas Bekaan eller
vid. Tab VI. Fig I biedrewind sayleur. Det ser ut som en wäder-
blåsa och är blå och röd; ofwanpå har
det likt som en kam af samma couleur och unn-
der hänger liksom trådar blå och röda 1 eller
2 alnar långa som tycktes bestå af någon seg
materia. Jag räknade till de många färgerne,
[illegible] rörelser detta [illegible] de man dock [illegible]
kan jag ej annat sluta än att det måtte
wara att [illegible] [illegible] som [illegible] det sig [illegible]
[illegible] på watnet.
vid. Tab. VI. Fig II. Bonit, är grönaktig liknar skeppet på rodt, som
[illegible] på samma sätt som en albacors är allenast
godt att äta

Vid: Tab VI Fig III

28. Widhättan är och en slags flygande fisk, men med den åtskillnad att hon intet flyger så långt, utan gör allenast som ett språng öfwer wattnet. Wid [illegible] har hon [illegible] [illegible] hwarmed hon hjelper sig fort hon har öfwan långa horn och öfwan sådana [illegible] som på Rokaan, och då hon är i wattnet stå de helt styfwa och wäl der förut, kroppen är liksom hon wore öfwerdragen med ett skinn som är violet. Juste de förenämde hornen har hon ett näf som liknar ett veritabelt uglenäf är brunt och [illegible]. Under [illegible] ett har hon en blåsa eller öpning hwarutur hon gör ifrån sig en [illegible] som brunt [illegible] men den [illegible] [illegible] håller för bläck att skrifwa med. [illegible] saget att hon fördrifwer andra fiskar som [illegible] henne, men blir hon hastigt anfallen så nödgas hon taga till flygtan, [illegible] att hon [illegible] [illegible] uti ett slag.

Vid Tab VI Fig IV. & V

Här funnit och de så kallade [illegible], en Insect eller [illegible] som fäster sig wid skeppet och [illegible] att man [illegible] i [illegible] till det hon är capable att gör igenom [illegible].

förr

hwar sitter en [illegible] som ofwan [illegible]
tar sig så ut som en [illegible] gör. Man
att slags [illegible] i Canton [illegible]
[illegible] fjädrar öfwer hela kroppen som med
en flit bör afdragas.
Här skulle [illegible] något [illegible] om alla
de slags foglar som uppehålla sig i detta Cli-
matet, såsom Tropicfoglar, Man of Warer, bobbi
med mera. Men som så godt tillfälle gifwes
wid hemresan att beskrifwa dessa på ön St
Ascension der de [illegible] på [illegible]
[illegible] så lemnas det här utan.

May d. 24 [illegible] så en ö under Brasiliska kusten
[illegible] som kallas Trinidada belägen i syd lat
20° 30' och longit. från Pikko di Teneriffa
335° 14'.
[illegible] med
[illegible] 17 [illegible]
[illegible]
[illegible]
triangel [illegible] portugiserna [illegible]
[illegible] att kalla henne Trinidada. ( ) [illegible]
[illegible]
[illegible] eller
en [illegible]
men

( ) [illegible]

30. Man nyligen fång annat. Där äro än inga medaglatter härav de bäste än vidd
från klipporna i söder om öen.

Junii d. 6. Voro vi om ... 11. Dyft-line ifrån
ost som kallas Tristan da Cunha, eller
ofvannämnda Klipporna. Der skal vara friskt
vatten och så stora sjölar som Elephanter:
Natten emellan d. 19 och 20de ... of
öfvanne den olyckan att vi förlorade en
man som af en olycklig händelse gick öfver
bord.

Den 24 och 25te af denna månad passerade vi
Cap de bonne Esperance ...ligen.

Under vägen längst omkring de fiskar och
foglar som visat i Zona Torrida, så märkte
vi ofvannämnda den som härföre i synnerhet
fått sin ... ...
Af de många sällsamma sjömonster eller
fiskar som här finnas gick att skildra slag
och är svårt att noga beskrifva dem, emedan
de äro af så differenta species, Det
äro Nordkapare de allmännaste

Tab: VI.

Fig. I

Fig. II

Fig. III

Fig. IV

Fig. V

Desse äro af ansenlig storlek, dock merendels 14,
15 eller 20 fot långa. De äro mest två och
två i sällskap. men när de vända sig under
stora hvarf se de 20 a 30 i en rad [illegible] undan
hvarandra. När det är lugnt ligga de med ryg-
gen i vattnet och spruta vatten genom sina nas-
borrar; de synas om våren grå färg på ryggen
och en grof och tjock hud. Allmänt far man och
desse fiskar i nord och sprutar sina vatten ofvan
i medelhafvet; de följa gärna skeppen åt,
så att jag håller före det är de Delphiner som
i gamla Historier omtalas.
Kiölhajen är en species af Nordkapare som
[illegible] vatten gifvit är [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] det [illegible] [illegible] [illegible] sig ut [illegible]
[illegible]. [illegible] hade det [illegible], de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Detta [illegible] var 10 a 12 alnar långt och 4 a
5 alnar bredt.
Tumlare som [illegible] för Tumlare eller
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] af
[illegible] [illegible] [illegible]. De äro [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible],
[illegible]

[illegible] att intet tagen. Där de finnas allraft i alla ställen och hvaf äro [illegible] ifrån en till 2 alnar långa.

Den [illegible] som håller sig här på Caps banquen är ny [illegible]; men om än att han till [illegible] så [illegible] jag intet [illegible].

De allmännaste foglar som här synas äro följande.

Den af Hollendarena så kallade Jan van Gent är stor som en gås, hel och hvit med svarta ändar af sina vingarna och ändarne svarta. Då denna foglen visar sig kan man vara försäkrad om att vara innanför Cap eller på banquen;

Vid Tab VII Albatross är en stor fogel med långa vingar

Fig I och deste finnas 3 slag. Ett slag hvita med [illegible] och svarta vingar, det andra slaget bruna och hvita under buken, det tredje helt svarta.

Fig II Så och de så kallade Caps dufvor äro [illegible] foglar. De äro till gestalten lika dufvor och ej mycket större, och äro foglar med [illegible], svarta och hvita men hafva ganska Regulära fläckar hvarföre de af Portugiserne kallas Pintados. Det är ett stort nöje på denna orten,

hur

Tab VII.

Trinidada StO. 6 Tyska mil.

Trinidada OSO 4 mil

Fig I

Fig II

Så wore det en syte af många Hundrade sådana
foglar med sig som ständigt hålla sig uti Sol-
warmen. Men som mäste deras mindre Lung-
wälk hwad de mera sätter därpå en litin bit
flögt och sunder med ether en wormb. Ellenst där
de intet att äta annadan de äro gudsalig hwar-
uagre. Hwad de Stö foglar för sig emot
Norfyrnt så att de blifwa så fatt att ing intet
klara ... hwar ing idrab ... Hanwist
wara uti obekanta länder i söder ifrån goda
Hopp udden annadan en så ovanlig Sjö som
uppfyller hela det Aethiopiska Hafwet uti 800
mil på bägge sidor om Aequinoctial udden; lönar
omöjeligen uthärda den resan. Det är nödw-
ändigt, att i Februari, martii och april måna-
der uthat, skall man intet få se en enda i hela
De låna de resan uti något land där de lägga
sina ägg och klädda ut sina ungar; emedan det
Där är sommar emedlertid södra polen och i Maji
Juni och Juli där det är winter. Hwilken de
sig i Sydhafwet, Sedan att på samma wattn som
Sjöfoglarna i de norra länder; som söker sig till de
mera Tempererade orter där de skola para och
efter som i södra delen af africa uti Nov. Dec.
och Januari månader är en ansenlig hetta, så
sluter jag af allt detta att desse foglar måtte
wara

hvarpå kunnat vara af något stort landområde
sådana gåtor som ännu för oss äro obekant.

Juli D: 7. [illegible] en storm [illegible] [illegible].
[illegible] af denna [illegible] seglade vi [illegible]
[illegible] [illegible]; vi passerade [illegible] St Paul
och Amsterdam, samt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Augusti D: 4 sågo vi åter Sjöfoglar och
Den 6te passerade vi andra gången Tropicus Capricorni.
Efter några dagars Sjö Segelation fingo vi
Den 14 af denna månad landkänning af Java hvilken
ifrån oss och 2ne dagar efter, in i Strat
Sonda, hit anländt.
Den 20de fingo vi åter [illegible], hvarest [illegible]
bestod af [illegible]. 15 Wildpaddor, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], Pisang, Ananas, samt
andra frukter, med mera.
Den 21 passerade vi 2 bröder; 2ne små [illegible] holmar
som [illegible] [illegible] [illegible].
Den 25 och 26 passerade vi Stract Banca och mötte
der ett Hollandskt orlogsskepp ifrån Batavia som
låg der till ankars.
Sedan vi de förre uti [illegible] hade passerade
vid Tab VIII vi följande öar Pulo Jupar, Pulo Tuthon [illegible]
[illegible]. Pulo Lingin hvilken ligger [illegible]
under Linien som vi då passerade andra gången
och

Och sidst ömman Anamba, hvilka sedan äro
Archipelagens [illegible] till at [illegible].

Med denna tiden begynte passaden här i
Chinesiska sjön att uphöra. Under hvilken
omvexling, så åter vi intet förr än den 15
vid Tab VIII Septemb: sågo på landet Luzon, men ifrån
största Philippinska öarna och öster.
Septemb: den 27de Chinesiska skärgården, dersedt vi
vid Tab VIII. samma dag, sedan [illegible] utlopp [illegible]
kom till ankars.
Octobr den 2dra anlände vi till Bocca Tigris slott sund
der Chineserne hafva anlagt ett [illegible]
Den 11te till Wampoa, som är den platsen, där
Europeerne intaga sina lastningar och
är beläget 2 mil ifrån staden Canton.
Vid vår ankomst funno vi der för oss
skeppet Printz Gustavus som kommit
[illegible] ifrån Europa, samt
skeppen ADOLPH FRIEDRICH och Calmar
som hade gått ut ifrån Sverige åhr
1745 om hösten och hade legat öfvervintrat,
det första i Mauritius, som franska öar
[illegible] Madagascar, och det senare i Pulo
Condore, en ö belägen i Chinesiska sjön
under kusten af Malacca.

36 Om Stutom hwaruti L:na Domska och till Fogelbunden och Gotlendarna

Ehr

Warfarande till så många Göudande eller Skinsferre ej gifwa Lof på sitt Thé utan Lagmannarna, eller Superintendenterna himmo ordeligit att ligga öfwer allas fotheder till nästkommande Tinget. Hwilket skillias du andra delar.

Jawa Hufwud eller Westmände. 2 mill.

2dra Huken af Java.

Gde Toupon

Nwtw

Landkänning af Lucon.

NO
ONO
OtS
OSO

Landkänning af Chinesiska Skärgården

Andra Delen

Om Wistandet i Canton i China ifrån den 10 Octob: 1747 till den 18 Decemb: 1748.

Förrän jag begifwer mig till at
komma [illegible] om de händelser som timare sig
under wårt wistande i Canton; så är [illegible]
at [illegible] att märka: att [illegible] uti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] såsom de [illegible] [illegible]
uti [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] om [illegible] [illegible] [illegible] för att
uti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] af Augusti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] och uti de [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Augusti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] att [illegible] [illegible] sig och

den

Då får ett skepp intet allenast en stadig
wind, utan och en ström i wattnet som följer
med den stadiga winden emot sig, hwarom-
ifrån då fordrigt att binda till med lofwer-
ande bringa sig fram, utan då nödsakat
det att söka sig till någon annan belägen ort,
där det under dessa 6 månader som uppe-
håller sig, besöker det [illegible], [illegible]
i Siam på Malacca, [illegible] i [illegible],
[illegible], på Achem [illegible] där besättninga-
ne länge föra sig frisk med förfriskande af stället
de [illegible] [illegible] [illegible] kommit
[illegible] [illegible] till [illegible] [illegible].
Sedan det då kommit till Martii månad kunna
de åter fortsätta resan till Canton, hwarest
de åter måste wänta till Decemb. månad
innan de kunna gå sin resa; så att en sådan
resa blir ordinairt 10 à 12 månader längre
än den ett skepp gjör som kommer fram i
Julii månad och kan resa åter straxt på Dec.
ifrån hwilken ordinairt plägar wara i 12
månader.
I [illegible] [illegible] ett skepp ligger quar
[illegible] [illegible] [illegible] som [illegible] af [illegible]
de

de orsak, men att chineser ej wille gifwa kiöp
och Comprimenterna kunna sig ei heller wid att
wänta, då de plåga att sätta uti Compagniets
premierade menat Interesse och särskildt Inte-
resse [illegible] som uppehållet.
Elliest hade [illegible] wi länge [illegible] ma-
nen att för den samma [illegible] så
framt wi icke warit så [illegible] också så att
de Mandelige [illegible] som wi därunder [illegible]
lagga [illegible] ifrån philippinska öarna,
[illegible] den Chinesiska [illegible].
[illegible] icke [illegible],
[illegible] Chineserna [illegible] och [illegible]
[illegible] att wi under denna tiden [illegible]
[illegible] i Wampo, där [illegible] de och [illegible]
de [illegible] obligerat andra [illegible] att [illegible]
denna tiden uti macaoska portugisiska [illegible]
[illegible].
Detta [illegible] hos [illegible]
[illegible] [illegible], emedan han nu [illegible]
budit [illegible], att sätta nu [illegible] uti [illegible], och
[illegible] att han begärt att [illegible]
Castell som ligger uti [illegible], [illegible].
[illegible] der han skulle [illegible] sin [illegible] det,

Har
[illegible]

Hvar en tvenne ligger, oförmodeligen
sänder och 2ne Compagnie skeppen kommit i ögonsikte
som legat därinne. Detta blef skeppet
ypperligt och Holländarne såderna aldrig
fått tillstånd att hafva bankshal.

När nu ett skepp har kommit till bankshal,
bör man veta att detta är ett hus uppbygdt
af bambu, stänger och mattor. Sedan Chi-
nesen uppsatte emot betalning, då att skepp
är kommet på redden. Därinti förvaras
allt löst godt såsom stänger, tråd, ankar-
tåg och kabeltåg, allt stående och löpande
tågverken, förrådsgodt, krutet och spi-
rituosa med mera, in summa allt som är löst
i skeppet, ja det att sådant intet kan kom-
ma i vägen då lastningen skal intagas.
och då skeppet åter skal klargöras till hem-
resa bliver allt detta på samma sätt
åter om bord transporteradt. Emedlertid
bliver en officerare med tvenne folk förord-
nadt som vakar mot allt detta och håller därof
ren vakt så länge skeppet ligger på redden

Hwarom jag widare har fört uti beskrif-
ningen något, hwilket jag i detsamma gemensamt de
märkwärdigheter som tildragit under wår
[illegible] i Canton.

Anno 1747 Den 27 september kommo wi innom [illegible]
och lågo stilla 8 dagar [illegible].
Den 10 octob. anlände wi till Wampoe.
Nadingmanen [illegible] flaggad och alt god-
set [illegible] i land.
Nov: den 2. [illegible] flaggat [illegible]
FRIEDRIC [illegible] hemma.
Den 11te Dito kom en stor Mandarin som [illegible]
[illegible] med [illegible] Canton till at [illegible]
[illegible] [illegible] ut at [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] och flagg [illegible] på [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] för-
ättan; sedan [illegible] [illegible] på [illegible]
och [illegible] tractera sig. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] på [illegible]
på [illegible] [illegible] commode [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] detta är för att [illegible] [illegible]

Den

Jag intet, det tyckes intet wara någon lod [illegible] dock för hans 400 styck [illegible] för detta [illegible], [illegible] hans och [illegible] till [illegible]; 2:ne [illegible], 12 [illegible] 8 [illegible] [illegible], [illegible].

Decemb: den 5te Afseglade Skeppet Calmar och hafwa [illegible] alla de andra Europeiska Skepp.

Anno 1748 Januari den 15de Gick Skeppet Prinz Gustaf till segels och lämnade oss [illegible] Cantal.

Februar. den 2dra syntes Månen förmörkad på sin [illegible] öfwer kant till ⅔ delar af hennes Diameter emellan klockan 8 till 10.

Item kom en biskop som medfölgt den sidste förföljelsen i China, med ifrån Canton beledsagad af 2:ne wåra Supercargeurer och fortsatte [illegible] resa till Macao.

Natten emellan den 19 och 20 Martii kl. 12 kom en förskräcklig orcan som [illegible] af wår bankshal och [illegible] många Chinesiska Sampaner i sank.

Den 24 dito kom Tomtorb eller [illegible] i Canton [illegible] ett [illegible] Skepp.

Danska
[illegible]

Denna Fortikh, som skal wara byggd med
bryßwärn i pelkin, förde en ansenlig Estat.
och hade de derutom 4 bewapnade Galierer de
hälsa Gården som måste passera sig rundt
omkring oss. Då hade Schampane lodit in=
til slaggat. Men som skeppet war mycket
högt släpt han sittande i sin Schampane
och hand som giorde op alla der åtmer att
stiga upp, då lefwer 30 a 40 Mandariner
förut utlagit Gastbudet och formerat liksom
en Trappe samt så snart han stigit öfwer
aldeigna ...et med en liten Stol, som
en fromdundt betygelse för sin prackt.

Alla tiotta öfwer alla wara flaggor och
från hwid fartyg war fördt altruit,
tillhopa 16 Stott.
Sedan denna unga Fontanh hade spatserat
omkring skeppet, hwar han mycket ytal.
kein och anhörde wår Musique. Gierningen
han åter begaf sig neder i sin Schampane
och alla Mandarinerna efter honom. Då
wåro Trompetarne uti Stotter i Trompeter

na

tia, och sedan salutjerat lagt ifrån sidan
blef efter att 4 gånger omgifwit hwarandra
efter 16 skott lossade hwarannan och alla
sina Galleor lyfta sina ankrar och ginge sina
färde, samt ofwan alla wara flaggor lände;

Batta...

Genom denna Visiten war en Mandarin wid
Tiappshuset, hwars Caracter war Pedi Casa, näfsta
afgalen. Denna Mandarin hade efter tillförne
en warit hos oss om bord och alla gånger blif-
wit wäl tracterad och warit synnerhet en
stor älskare af win och Musique. Och som
det hos oss war en dansning god tillgång af
bägge delar, Ty har han hos Fontock
i synnerhet öfwer wår Nation att wara
höflige och fromma, och ändteligen förmått
honom att komma under och se oss, så som
han och näst förut hade warit om bord och sagt
till att han skulle komma samt att alt ting
skulle wara i beredskap, så att man kunde
märka att han war man om sin Nations
heder. Han war allenast en tartar af Nation
men hade ett wackert umgänge samt be-
skickelige

synnerliga rättigheter och familiaira lemnad.

Mart den 16de syntes en Comet nära intill foten af Pegasus. hwar warit intet synlig öfwer en månads tid.

Junii den 5te Ankom Engelska skeppet Prince of Wallis.

Juli den 26 Danska skeppen Fünen och Christiansborg kom, hwilka medbringade åtskilliga tidningar ifrån Europa.

Aug: den 9de ankom Holländska skeppet Leyden.

Den 21 Ejusd: Danska skeppen Slangerup och Fredensborg hwilka hade intet warit mer än 11 månader emellan Cadix och Canton.

Den 22 och 23 ankommo Holländska skeppen Saamslag, Padmos, och Java Tauba.

Octob: den 4de Afsomnade Båtsman Gustaf Lundberg. Wid denna tiden begynte wi att lossa och Ballast till skeppet.

Den 16 afled Matrosen man Anders Lillia benämd.

Nov: den 8de Förhalade wi ned ifrån Wampo till Bouca Tigris.

Decemb: Natten emellan den 16de och 17de Komo twänne Supercarger ned.

Den 18de d:o gingo wi till segels. Eftermiddagen passerade den portugisiska fästningen Macao, hwarest en portugisisk Båt och en –

sig, att willia gå med som passager till Euro-
pa, men blef uthi det fördt. Om ofwannämnde sent
kommo wi så ut i från sjön igen, Emedan
jag nu så länge hafwer legat och gör
intet tillböra att byja, först Staden, Staden
Canton och landet deromkring; För det andra:
Beskrifwa folket i deras lefwerne, wäsende och
seder. För det tredie: Allahanda sällsynta
och rara Creatur, fiskar, foglar och insecter.
Och för det 4de deras navigation, skepp och
fartyg, samt aldrasidst några Relationer.

1ma Capitlet.

Om Trägårdarne, Staden och landet [illegible]
det deromkring.

Hwad beskrifningen på Trägårdarne an-
går, såsom den tillförena ligedett [illegible] fullständig
[illegible] jag [illegible] [illegible] och [illegible], i Osbecks Ostindi-
ska Resan beskrifwit, dock skal jag lämna
om detsamma sagt, och situationen kan ses
af den [illegible] bifogade Charta.

Caxer Ladrones, Lemas och Ikonern som äro de
yttersta öro eller så wäl som flera andra [illegible]
dels smala klippor [illegible] [illegible] [illegible] Lagor,
[illegible] Ikonern som wijsa sig såsom
2ne Larme.
Den Portugisiska Staden Macao belägen
på ön Macao, kunde jag på afstånd icke så wäl i-
[illegible] wi sågo, så att jag kunde där något
observera. Staden skal wara fästad wäl befäs-
tad.
Om Lördag samt Söndag [illegible] [illegible] har wi [illegible]
god [illegible] [illegible] [illegible]
Och det samma har [illegible] [illegible] Lega [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sig upp i Byarna.
Bocca Tigre, kallad att med belägit [illegible]
2 mil ifrån Wampoo [illegible] [illegible]
och Tegnärare. När att skepp passerat tvenne
[illegible] att fartyg om bord i hwar Castellet
och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
samt sedan [illegible] fartyget till Wampoo.
Mandarinen på Castellet har och ordres att för-
hindra alla fartyg att gå ut [illegible] sådant
som inte [illegible] [illegible] wi hade
som äro stämplad af Hoppo Mandarinen.

Ehuruwäl jag tror att han intet är i stånd
medelwärd att förse idra magar på utländin-
gen han har inga andra fägnader än att
sina sakkunnigheter som intet hwar af laugt.
Hwarje [illegible] Pagod [illegible] i sin [illegible]
utköpet af flodens ränning, hwilken löper utom
igenom staden Canton och delar sig straxt uti
många grenar och hwilka äro förenade, så
sitt utlopp wid Lapidtornet.
Detta tornet är det högsta som synes uti all
vid [illegible] IX staden och är så wäl som alla de andra 9 eta-
ger högt, otta kantiga och på hwarsida att föns-
ter eller öppning. Ibland dessa äro inrättade
i China att kunna [illegible] och [illegible]
till Residenz staden Peking en tyst [illegible]
[illegible]. [illegible] 120 synes 5 [illegible].
Hwar äro de så inrättade att de ofwanför ligga
kunna lyra med alt och giöra allahanda signaler
som skola wara så goda att det sägs att man
på 24 timmar kan weta i Peking hwad som
passerar i Canton som likwäl är en Distance
af 250 tyska mil. Orsaken till denna wärd-
lighet skal wara att Chineserna frukta för
en Invasion af Europeerne hwars [illegible] [illegible]

de

De hafwa Exempel hos alla sina grannar.
Slutligen blef upp i floden ifrån Leyden
torent är den lilla staden Wampo belägen, deraf
ofwan alla Europaer ligga till ankars, hwarifrån
de på Sampaner föra sina Laddningar upp. Der at hinget en
tiughorn på den ena sidan ... utspridda
och på den andra sidan åtskilliga brända
och osammanhängande bergsklippor.
Hwad som är dessa Chinesiske Extremar
ymnighet ... der at ifrån en liten stad
belägen, ... Europeer ...
... ... och som ...
... ... och ...
... ...
... prospecter som ...
... Åtskilliga grenar af ... som
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... gjordt
... ... allehanda
Landsfrukter.

Där [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] bära en [illegible] som [illegible] [illegible] att som [illegible] äro [illegible] så stora [illegible] [illegible] så [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] på [illegible] [illegible] att skal [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] skal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] staden och [illegible] Supercargos [illegible] af Happo [illegible] tullhus.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] emellan Wampoa och Canton och det [illegible] [illegible] [illegible] stenbyggnader som [illegible] sig [illegible] ut uti [illegible] och [illegible] [illegible] att lägga till. Intet [illegible] får [illegible] förbi som intet är visiterat. Will der något passera utan att lägga till så [illegible] [illegible] [illegible] galleree [illegible] att [illegible] arrestera [illegible]. Och [illegible] [illegible] [illegible] det [illegible] [illegible] om det är [illegible] Europeiskt [illegible] sig som intet är specificeradt på Happo [illegible] tullsedlar, så blifwer det [illegible] i Happohuset [illegible]. Denna sedel [illegible] [illegible] som [illegible] blifwer i staden [illegible] af en Happo [illegible] mandarin.

Pagodt utom staden står en [illegible] ett förfärdeligt
vid Tab. IX högt torn, hvilket af de siöfarande Pocal [illegible]
bem. Hvarken det [illegible] eller de som äro bygde
både med hvarjehanda [illegible] såsom [illegible] och
andra. Detta tornet har en ansenlig höjd
stora och en bredd som väl utgör 20 famnar
i Diameter. Därunder hafva de [illegible]
upslagna och som detta tornet står på en [illegible]
[illegible] att det till hälften hänger öfver
vattnet, så ligger och därunder en ansenligt
Schampaner som ofvannämnde hafva [illegible]
[illegible].

Hvilka staden Canton är väl ansenligt
stor, men till utseendet ansenligt och bygningen
ansenligt slätt. Den Europeiska handelen är det
endast som gör hennes namnkunnig och rik. Sta-
den [illegible] består väl [illegible] staden, och
kinesiska staden i 2ne delar men den [illegible] delen
är ansenligt liten. Den delen som ligger på hvarje
sidan om floden kan man dela uti Köpmans
och [illegible]staden.
Uti Köpmans eller förstaden äro alla Euro-
peiske Factorierne och där hafva alla Köpmän
och

och handtwerkare sina bodar. De förnämsta
Gator äro Postlins gatan och Factorie gatan
hwilka bägge gator äro krokiga, somligstädes
smala och somligstädes breda. På den förra
ser man intet annat än postlinsbodar som stå
blandt sträcka sig genom hela quarteret och äro
stenige eller inga Platta med bara postli-
ner försedda eller andra ingefatzar. Men på
Factorie gatan ser man intet annat än tullhus
wårdstäder och Köpmans bodar som alla äro igen
åt gatan på det de så mycket bättre måga
Til kunna se och wara i det fallet inga fönster,
å ena sidan; och på den andra sidan äro ma-
gazin factorierna för främmande Nationer, hwil-
ka sträcka sig neder till siökanten till att så
så mycket bättre kunna utskeppa allehanda wa-
ror. De så kallade factorier äro bättre
byggda än de andra husen en nätigen 2 wå-
ningar höga. Bygda af 2 hwalfder; hwaraf e-
mellan uti andra wåningen äro stora sa-
lar som sirade med gallerwerk äro en-
stängde och tienliga till att spisa och swalka
sig derutti, men något wind bläser; deraf och

hwar

Tab LX

Där och hwar är nämbare Hushen en liten
fyrkantig Trägård allenast med 5 a 6 Trän
uti.
Uti den så kallade qwinnostaden har man
sama sina fruntimrar, ehwart de sielfwa ibland
Quinnor bo i förstäderna. Ty denna delen är
den rätta staden som med en hög Mur är
omkringwärfwad, och håller stark wakt wid alla
portar. Om en Europée kunde tillätas gå dit
i den det kosta hwarken lifwet, ty i wiset
ne skulle gått med hans bägär:
Uti denna staden bor allenast alla Ståndspersoner
som och alla andra Hwilka utöfwa Chinesiska
Handel.
Wille man i allmänhet att tala om Architecturen här i Canton, så är det mycket som
och lägga till, först eller ej stora uptäckta sina
bygd. Emellertid skal man sälla se deras Mandarin
...lade med deras ritningar och
Hofdomarenas med ... stora pallais
upsatta. i Hwilket förfärligt kunde de
dock först wara war Hwarken af deras
ännu ej ... worda, ...
... som ...
Byggnader

Den 4de war öppen en Trägårdsmästare men
en wattenstänger igen med dörar. Deras
Gator äro wäl stenlagde men inga gjörda
mycket smala och krokota i på somliga ställen
äro de så trånga, att knappt kan man komma
fyra i bredd. För alla dörar sat man uthän-
gande Skyltar och ibland andra kinesiska
eller Characterer, hvad som på Skyltarne
stå, Chineserne kalla Cancrefy med sin [illegible]
bok i handen men det beskrifter är att de sälja
hvad som helst [illegible] som dictevas för [illegible]
dom. Utsidan sat man som i wexlande
Tre stället eller trädgården Differenquemar
sig ifrån de andra men en hvad pagoder
eller afgudahus hwilka gemenligen äro
mycket högre och ansenligare.
Ibland de pagoder som wi fingo se war en ibland
de förnämsta war belägen utom staden och är
omgifven med en stor trägård och en mycken
stor plantage. Först kommer man in på en
fyrkantig gård som är omgifven med en
simple mur, men der finner man intet annat
än några skrifna stenar och en stor mycken

Sall

het folk. Igenom mitt igenom denna platzen
kommer man in i en stor Portique, darest
på hwar sida står 2ne afskeliga afgude-
bilder, hwilkas ögonstenar äro så stora som en
[illegible] hela och kroppen i proportion der-
efter. Ögonen stå längt ut [illegible]
och mustacher, som räcka den under på bröst-
stätt, en af desse har en harpa i handen och är
hwitt i ansiktet men de öfriga äro blådrude
och se ut som krigshjeltar: Härifrån går
man en trappa utföre och kommer in på
en annan gård omgifwen med gallerieverk
af marmor. Mitt på denna gården står en
stor Pagode med ett särskilt tre gallerie
omkring som med många målningar och
figurer af drakar och andra djur utzirad
utwärtes: men inwärtes tillgiltt. Ifrån
denna går man åter en trappa utföre då
man får se den tredie och sidsta pagoden hwars
plan lig [illegible] med [illegible] som de [illegible]
med något enkla omgifwande. Men gården
därromkring öfwerstiger både de förre i wacker-
het, storlek och widd.

Hufvudporten af denna Pagoden war i sitt
läge för en Dörr med ett iärn galleri igenstängd
så att jag kunde se intet annat derinom än ett
stort altare-skanketab, hwarigenom Folk sinsemellan
lag hela natten och wårdslöst, oförlikneligt fat
och swied i resultat, hela stället stora tråd ofwan
oproportionerlig Kropp. Hela bilden är au-
dingan ingebat-stwelt förgylt ... och af
Guld gulna.

Om nu ingen ... jag hade tillfälle att ...
... i ... ... att de ...
wara ... ... jag ... att
... ... det ... jag ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... Canton. ... ...
... ...
... ...

ningar

Så den ock ifrån Roten uttill spetzen utvidgat
har ut som drogstag; hvarjemte wäxte Yams,
potatoes med flera sådana torra jordfrukter.
Ellest fanns här Rädisor, Meloner, pumpor,
Gurkor, petersillia, kål, grönkål, med mera.
Tallen som växer i hela werlden hvilket och
här och temmeligen mycket ock uti den lägre Land-
dalerne, hvilket wist ej mycket flera af sin här och
mest brände öfver landen; utom Italien
andra af Sobslaccla himmelen ofserwerat
följande.
Bambou trädet växer lätjange tyxra lager,
inga bröstar alina afpar. Castken detta är en
sorts rör som wäxer gjärne i detta vatten.
Sassafras ett slags träd som har en angenäm
lukt och brukas af många att dricka Thé uppå
samt ock äfven hvilken till medicin. Hvad det
wäxte wist ej intet annat i sjukdom ...
derom hörde de sällt af det slaget lefsom hob
och fruina.
Dessutom wäxte der Kopjueträd, Mullbärsträd,
granatträd myrten Cypresser med mera.
Blomstren de som bära följande frukter, såsom
Lattkis, hvilken frukt har att se som en bark,
röd.

58.

rödt och grönt, samt knottrigt men innanföre skalet är det likt en [illegible], undantagandes att det har mitt en stor brun kärna och är lätt och smakligit. Frukterna äro stora som en [illegible] men och [illegible].

[illegible] samt mindre och gröna [illegible].

Apelsiner äro goda och välsmakande. Där [illegible] Mangos och Pisang. Och denna [illegible] frukten sag jag [illegible] att [illegible] uti St Cruz på Canarie öarna men här voro de uti öfwerflöd; frukten är [illegible] den delicataste är gul och [illegible] som en [illegible] [illegible] och [illegible], [illegible] är [illegible] och är dertill ingen kärna eller frö, som [illegible] [illegible] frukten är välsmakande och [illegible], [illegible] som passerar något, och [illegible] [illegible] som [illegible] historien i den heliga Skrifft omnämnes:

[illegible] eller andra slags bär som [illegible] [illegible], [illegible] något om [illegible] [illegible] ingen.

ingen fördelt underrättelse hvad Lanean är om
inhämta; emedan det intet wågar ändring
Canton utom i egna provincie. Hwarigenom det som
tål och bredd och sedan förde till Canton utan
försäljning. Alla sorter af Thee förädlade
Chineserne skola wåga gå an hulpa sina diffe-
renser. Som bättre är att de bära och rök
Theblader wåga widröra och så sedan upp
derifrån för fina och grönare Theer. Hvilka
för oss mycket obekanta äro föreande. Torr ling-
sning och det finaste Thé järteken som man
de förmenta. Thiitho är i sina hopwällande kulor;
longtsan i hwar dunes; Pekoe etc. Blomster Thé
är ej de mera bekanta och är intet annat än
finaste blomstren på busken. detta har en
stark och lustig lukt.
Theisan, Singlo, Bing, Soatchoi, Congo Pekoe,
Padre, äro alla bladen af Thé sorter jemte det
grönna Thé som ock de grönna Chinesiska
Sorterna.
Utgifter af alla slags Dagar för hwar Canton
skola wara an ford ut i China, ändring sidan
wågar det för bemälte Thelang brädet, och hwad
sedan Chineserne göra den brända Lagunes ter-
nisan

O. Torén

och sitt Kielang eller Skiften. Dess blad skal vara
ofvanan sådant som wåra Aspal blad och äro fulla
undertill hvit saft. Denna saften tager de och
blanda ganska wäl med watten hwarmedelst blifwer
wär det gummi Dialveget. Denna sedan pre-
pareras det samma uti solen. Derigenom det med
en Lack fram och tillsedes och har den egen
skogen att när den förbleckes blir sig och stygdel
på ett bord som är wäl slätt och polerat, blir
det på det är bort, hel swart, utan att någon
swart färg, eller något annat deruti melerat
men en wietriol Gewärdet som bekant är gör
alla vegetabilia swarta, samt blir af sig sielf
slätt utan någon gnidning eller polering;
Sedan är denna Materien hel bra och seg
man bestryker i längden att hårdnan och
Hårdare.
Ett annat slags träd gifs och i China hwaraf
Chineserne tager wirket till sina Lappstickor
eller Lim och brinna ifrån så wäl om icke
bättre än wåra Lieb gran widor. Utan
twifvel är det någon slags wäxt som är så
porenst att det drager watnet till sig. Dessa

Trädz

Dessa Lappstycken eller lim äro i allm enål-
lika en slags vax eller vaxs som finnas i våra
kamrar, hvarigenom dels förklaras Det Tenat
vägar:

Men artigare Sevärdigheter kan man väl
aldrig finna än, än utgöra som synas i Chinesiska
Lackerade bordar och äro ditsatte till en ögon-
lust. Det tycktes som att det skulle vara nå-
got särdeles slags trädrötter, Emedan tiokt
en så till sagandes där användt all den flit
att formera något som af menniskohänder ej
kan eftergöras. Chineserne hafva äfven uti
sina figurer på Laqueer arbetten budit till
att imitera dem hvilka de hafva sjelfva in-
det hunnit genom [illegible] att præsentera
något som med sedan befogligheter så o-
förändeligt ser sig för ögonen: Där synas skogar,
berg, dalar, sjöar, vattufall och strömmar, grottor,
rosor, allahanda Växarter af [illegible], diur,
fiskar och foglar så fint utarbetadt och af diffe-
renta färger att det är begrundeligit.
Lättare har Chineserne till en grund uti alla
deras ritningar hvarvid [illegible] [illegible]
ibland

C1

Ibland Dem för sig de rätta sådana saker som
man intet skal säga hwad det är ej heller
här nogonsin sedt något dylikt. Detta
är wäl sällsamt nog dock förekommer mig det
annat som är märkwärdigt hwarföre
jag genast försökar mig att nämna
något utur det

2:dra Afdelat.

Om Deras seder och lefwernes art.

Dm I allmänhet att tala, så äro wäl inga
många i hela China som kunna gifwa sig
namn ut för ächta Chineser, hwarandra Tar-
tarerna för omtrent 100 år sedan nedslagit
hela Kejsaredömet. Dock är mycket qwar af
deras gamla seder fastän de mästa äro tar-
tariske. Uppå de nu warande Chineserna
4 Tab x wara är följande beskrifning. Manfolk
dem äro medelmåttige i längden, magre
och torre, brunaktige extraordinairt stora
ögon och munnar, halft platta och breda
Näsor

Näsor, gemenligen bruka de moustacher de förnämare såsom och de sämre Mandariner stora, som stiga öfwer läpparne. Men alla låta de raka sitt Hufwudhår afknipa alla utan en rund fläck bak i nacken, så stor som en Riksdaler, hwarest håret får wäxa, hwilket är och så Extraordinairt långt att det hänger därunder i Knäwecket och bruka de till att fläta det i en lång piska, den de som oftast linda 4 à 5 slag omkring Hufwudet.

Detta är en Tartarisk sed den de pålade Chineserna då de blefwo underkufwade, till ett tecken af att de woro trälar och slafwar.

Fruntimbret äro äfwen gemenligen små och det så Extraordinairt, att där är knapt någon som är öfwer 2 alnar lång, med små ögon och små munnar men något större näsor. De förnämare sminka sig gärna i ögonen så att de äro halfwita, därjämte smörja de sina sig med Ägg olja, så att de blifwa bruna och glänsande. Hwad linda de igg öfwen på Hufwudet uti en

Tog

Hos Herrar, hvarvid de förnämare flicka en
ängsländskt Bouquetter och Jouveler, men
de svara som och torde ivara de somliga, få
de sin tobakspipe tvärtignomm; ty det är
att märka att de gemena Chinesiska qwin-
folk röka starkt tobak och pipan hafwa
de merst ut selfwa. Desse äro och något större
än de förnämare, gå ofwan i Kammaren och
Loggarena, stora fötter, hvilket äter de för-
nämna intet äga, utom den gemla Chinesiska
lemnen är ännu tilbehållen, emedan att Kläd-
ner deras fötter ifrån barndomen så att de
sedan med ögon litet eller intet kunna
gå; hvarvid de gemla Chineser mätta haf-
wit någon orsak.

Utom Keysaren i Peking är icke Provint-
Herrn Qvantung eller Canton. 3 förnämna
Mandariner dem regeringen deröfwer är
anförtrodd. Tontock, Suen och Hoppo och som
denna provintzen och staden är den viktiga-
ste näst peking, så har denna Tontock
titul

Tab X.

Titel af une The Herre, förr han och förer en ansen-
lig Estat som efwanföre domnalt är. En andra
begären för under hans comando och hafwa samma för-
skiäl giörande.

Detta ordet Mandarin tillägnar sig allenast alla
stora de grannar och Förnämmaren som med
trawa uti militair eller civil betiening. Sä-
dan som Mandariner äro [illegible] det vara det samma
som baron; och äro gansta många grader uti
Rangen ibland dessa Mandariner och strängt sub-
ordination att den ena mästa lyder för den
andra. Allenast bruka de [illegible] af samma habit
afwensom prydningar och samma. Alla Man-
dariner bruka en Hatt eller Mössa, som är ofwan
skyld af en [illegible] hängande [illegible], som
[illegible] sitter fast ofwanpå uti spetsen af mössan
och hänger den med i ögonen, ofwanpå sitter
en perla, som äro af åtskilliga slag och [illegible]
giör Distinction emellan högre och sämre
Mandariner. Denna hatten drage de aldrig af
sig för de högsta personer, utan den skal
ständigt sitta på, utom i det kalla Luften de
hindren

[illegible]

66.

Tsig bocka sig och säga Tsin Tsin. Allenast fordras det af en Mandarin att han har godt för= stånd och kan Raisonnera om allahanda saker taget om det af dem som äro likasom domare och afdöma allahanda twister som in= kommer Peuplen emellan.

Justitien är temmeligen sträng; de vetta intet af långa ransakningar utan så snart bägge parterna äro afhörde blir domen fäld och den brottslige på stunden afstraffad.

Men distinctionen gör stort sig besvärd i sinny ibland den gemena populacen. Ingen främ= mande tör våga sig att gå något längt om= kring i staden utan en betjent ordentlig [illegible] med sig. De gjöra sig intet samvete öfwer att stjäla, mörda, röfwa och plundra. Wi sågo stod widgåtan af den förnämsta Pagoden och betraktade det förgyllta afgu= da bildet, samlade sig en otalig hop af gemenet folk omkring mig begärande Com= schaw, det är: en skänk, och [illegible] hwarjehanda hotade de att wi intet skulle slippa med lifwet.

wat

lefwat uti gienom den. (Man will all tyda
hade jag en ärlig Chines med mig som med
goda ord förmådde dem att gifwa oss. Då
jag intet förnimmande att det förtröt jag
hinta skynda mig till factoriet. Eljest låto
de aldrig någon främmande passera, utan
att ropa à quia, à quia po homme: det är:
se främlingen, men hwilka ord strängt blef
uo af andra accompagnerade skymf. Quaij:
saij fanquaij med mera hwilket är tillika
skälsord af förbannelse. Ja de woro hoflige
ga då de intet sände flygande stenar och
orätt swor åt en främmande på ga-
tan.
Här finner jag intet obilligt att andraga
hwad som hände Anno 1747 in augusti.
I Danska banckssalen blef en Chines tjuf
skuren en natt då han war i begrep att
stjäla bort uti ärre bomdutt sack, hwartill de
hafwa stor Appetit; hwilken Europeerne
undgått wara sig för dess dyhwarie med
hwilken genwägar. Annor dog skulle de
Danske

Dessutom skiötz af sina mousquetter, som länge
legat laddade, hwarpå si[n]ta soldater än ett
än annan öfwer bord, en Chinese i lilla
sin scham-pane som oskyldigt blef ihjälskuten.
Denne saken beifrades af Mandarinerne
och måste desse bägge Européer begifwa
sig i deras arrest; och som denne saken war
wigtig, blef det skickadt till [illegible] och
den dömde efter 6 månaders arrest till
döds, att den förste som skiutit tyfwen, skulle
honett tracteras och gå fri och hållas, men
den andra skulle med 40 slag af bambou
afstraffas. Som nu deras skepp woro fär-
digne till Europa, samt desse bägge dom-
fälte till oss. Då den förste förfärdade sig ej
willa omgås med bättre folk, i sin lifs-
tid. Emedlertid till förekomma af flera
sådana händelser påtogo sig Mandarinerne
att sedermera besköta allt tyg som skulle
i Bankshallerne [illegible] med det förord att alle Eu-
ropeerne eldgewär skulle skiuta på någon
Chinese och efter den dagen gingo 4 Man-
dariner

Mandariner hwar rätt rund med broderi-
ner i hwardera, medan alla bankfalsgiöl-
haren. ~

Såsom detta folket äro hedningar, så är
och deras afgudadyrkan märkwärdig.
Hwarom de tillbedja för sin Gud som man
ej med wisshet säga, hwarföre de hafwa så
många hundra belätar. Allmänt kalla de ho-
nom Joss men i sitt språk bruka de mycket
det ordet Quaij som i de mesta orientaliske
och Indiske språk betyder det samma Gud;
I synnerhet då de skola tillbedja allas [illegible]
Wid ny och fullmåna far man dem äfwen
tillbedja Månan med sång, sorg, så/ så
kalla de sin Musique; med trummande och
jubilerande. Men när Månan är förmörkad
så äro de mycket bedröfwade, ty de säga de
Campa eräck y.t. det är: Campa äter up
Månan. Campa säga de skal wara ett
förskräckeligit Djur som wille upsluka Må-
nan om icke den undan skrämta de med skjutande
och c.

och Doctor Raqvetet. - Lite att draga främna
detta Djuret ifrån Månan. Ewig tacko
eller Orakelns tillbedia de som nu föreskrifwaren
sitt Högst, och hin onde tillbedia de ofwanne på
att wisst sätt ännu: att hin intet skal giöra
dem något ondt, ty de anse i wål att hin är
en ond ande. Hwaremot Högst skal wara
Contrair intet, men de säga att hin bor i
Himmelen samt att intet är omöjeligit at
giöra för honom. Som bild säg man ga-
merligen föreställa honommandra hatt wärdt
lob och ostragaly, och ha har sig att Djur
hwilket skal utrötta hans wänder och sju
undhal sky för honom wrutu ifrån jorden.
Detta Djuret är målat på wisst pottlin
men på åtskilligt sätt, det porslaine där han
är målad med 5 fötter, får ingen annan
bruka än Kejsaren, med 4 fötter är för
Mandarinerne och med 2 för de gemena.
Djuret kallas de allenast Kinlong. Där
Högst är förebildad står altid bredevid honom
3 hanar sönär, hwarafs an är oladelat Dohl=

hwart

och skal utgöra dessamt beståndet den andra. Så
andra skolle har man ibland Joss [illegible] som en
lugnande [illegible] och bleckstackor [illegible], de [illegible] en
ansiktet [illegible] [illegible], och [illegible] at den [illegible],
[illegible] [illegible] som de [illegible] på sina [illegible]
paner, der som sitter [illegible] icke [illegible] [illegible] med
att [illegible] för sig, der en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
med [illegible] uti och för en [illegible] [illegible].
Derest Pagoder eller afgudahus har man på
åtskilligt sätt inrättade. Gemenligen finner
man dem ikke längre annan grad, än att
altaren. En stor panna hvaruti de afstänka, en
luktstake, hvaruti man der sätter en stor ljus-
[illegible] lieb, tre blommor, en klocka med
mera. Uti det afgudahus jag var på första
v. Tab. XI. [illegible] der satt tre beläten, de som representerade Joss sjelf som var helt bladguld i an-
siktet under Klubba i handen. De an-
dra tvenne Mandarinpersoner, helt vita i
ansiktet och som skulle vara [illegible] [illegible].
Under dessa [illegible] stodo den andra
sina beläten, som tillbedde, hvarefter han [illegible]
fägnat [illegible] sig.

12
Den 4:de bilden sitter här wid dörren nedantill
sittet wänd för sig, samt några Doggar därigenom
denna Stället utan twifwel i wara dörrwakt
dem. Dessemellan för de 3 bilder stod en lång
ränna med bord upfyld himmelsk en stor mängd
brunnit lappstickor uppställdan, samt de andra
ornamenterna som tillförene är nämdt.
Flere små lagom mandorin eller Josmen hår
i Tyrkorna, pläga hänga efter ordinairt bestå af
ett helt stall sten; några stälte foglar och bläc-
kfiskar, hwilket hwar dag sättes på bordet och pre-
senterar ett Joss. Därjämte ställas hwar fram-
man för bordet på Dito och Tisar, Gör de och då
till brännoffrandet och lyktor att Joss papper
uti alteren, hwilket är så giordt att de tänd =
tändt flyga det i luften som är ett fördelaktigt
oraculum. På bordet ligger ett slags rotaller
träd som ser ut som en chinesisk potatoes och är
kluftna i twå Stycken. Under besändet lyftar
hwar desse Stycken åtskilliga gånger ifrån sig,
observerandes om de begge falla eller begge ned.
De-

Tab XI

Skiända sidorna, allra ofvan af dem bägge lig-
ger något hwarandra af som hänker sprant hwi-
lomb efter och som blifwit upbygne. Under alt
detta flamwar prästen på trumman till ett
hwalf Jos bradare. Den tillbedjande förgöne-
ner af hwilka att präsentera ment och samtlig
sant kinder till att giöra honom på alt sätt ob-
ligerad.
Emedlertid war min förrättning att det gamla
Hedniska monument att rådfråga af gudarne
är ännu i bruk hos Chineserne. Således det och
i somming passerade att Chinesiska Compagnie-
ne hade bjudit att stort offer och genom att om
dem fådt weta att detta åhr 1748 skulle
14 Europeiska skepp komma till Canton, hwilket
de sade ock förut, och sedermera fanns sannadt.
Den 19 Jan: firade de sin nyårsfest och det
med idelt skjutande och brännande af allahanda
efter deras sinne Feliciat tillagade wäller
hela nätterna förutan skiöto de med granater,
bomber, swärmare etc. Att ystowen i Can-
ton lägger hwilt öfwerkäste med gröpor

'14.'

ingen Gudstienst sedan man war på deras
i Dagen borta, men en del att de de sattes fram
för Hof. Magar assietter af porcelaine med
åtskilliga anrättningar. Champanerna
gjorde de och deras dagen med allehanda

4. Oct. XI. Hof Boilers och Hof Kulle eller Gudavänd
~~[illegible]~~ bara klyfwa de på dörren.

Den Stora Mandarin Hoppo de en annan
Hos Hoppo. De hwar [illegible] föran.
för wisa sig på gatorna, för deras plagseder
skull och det ogenteliga, som Chineserne
hafwa förundrat Europeerne till ligga åtskils
i Canton, men i hwad grad deras Jalousie
war deras [illegible] intet.

Dessa förnämste [illegible] processioner, där man ser längre [illegible] palankiner, hwarutti förnämna [illegible] [illegible] De sitta stolar eller bord, hwarunder [illegible] manister [illegible] och låta bära sig. [illegible] wisa en [illegible] [illegible] derutti, att de under [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible] sig. [illegible] bära de och [illegible] [illegible]

af gagget

pappers gjorde. Item bräde fiskar och foglar som äro så
subtilt skurit och gjordt, att det är helt naturellt.
Vid allt detta är och en ständig musique, som
består af pipor, trummor och metallbäcken, hvilka
de oaflåtligen slå med hvarannan vid och med
en liten hammare klappa derpå.
Hvad kostnader och arbete som Chineserne
i alla fall använda uppå desse [illegible]
Lycktor. Under det tiden kommer på [illegible]
[illegible] en [illegible] att [illegible] och [illegible] det
i [illegible] så länge som [illegible] [illegible] det [illegible]
[illegible] på det [illegible] skytt med [illegible].
[illegible] eller [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] gjorde de [illegible] på sitt [illegible] [illegible]
och [illegible] det för att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] Excessera de icke [illegible] emot det
6te och 7de budordet. [illegible] [illegible] [illegible] allmänt
som [illegible] det [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] och [illegible]
[illegible] [illegible], som [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

76/

Giftermålen äro hos [illegible] lijkaledes tidiga,
och när något bröllopet skal stå förlofva de sig.
Hvarvid de gemenligen [illegible] i barnaåren, så sägs(?)
att deras förlofning består uti en ordinair handel
och gifva de till brudens föräldrar 50(?) penningar [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Hvarför han
[illegible] en Champagne [illegible] [illegible]
[illegible]. Ty det är större delen af [illegible] [illegible]
[illegible]. När [illegible] bröllopet skal stå [illegible]
[illegible] bruden och brudgummen [illegible]
[illegible], hvarvid de giöra en Collation uppå deras
Champagne och som [illegible] [illegible]
[illegible], fara upp och under uti [illegible]
[illegible] och tractera sig, [illegible] allehanda [illegible]
och [illegible] [illegible] [illegible] musique, och det är [illegible]
[illegible] bröllopet. [illegible] och [illegible] [illegible] de intet
[illegible], utan [illegible] [illegible] emellan föräl-
drarne. Och [illegible] Champanen är [illegible] det andra
som [illegible] [illegible], så [illegible] det ingen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sitt [illegible] så
länge de lefva. Ty det är det [illegible] att största
delen af denna [illegible] [illegible] föda sig
[illegible]

[illegible] på [illegible], åtminstone hafva de inga
andra hus. När de då äro på [illegible] eller skola alltid
flytta ifrån det ena stället till det andra, så
är det hustruns syssla att [illegible] med åran, hvar=
dan de hålla [illegible] [illegible]. [illegible] är på
[illegible] och [illegible] af [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] och [illegible] [illegible]
Men är det en stora schampane så plägar
den gemenligen både [illegible] och [illegible] och de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], Men [illegible]
[illegible] är de [illegible] schampaner till [illegible] och
gå sedan att [illegible]. Hvad de hustrun [illegible]
[illegible] föda barn [illegible] det [illegible] en [illegible] [illegible]
på ryggen och när det kommer ifrån [illegible]
binda de på dess rygg en stor [illegible], så
att barnet [illegible] om det skulle falla i sjön.
Hvar och en [illegible] lof [illegible] [illegible]
att taga sig så många hustrur som han kan [illegible]
[illegible] [illegible]. Härvid kommer att en stor Man=
darin [illegible] ofta [illegible] att stort [illegible] allena
med hustrur och barn.

När Chinesen begrafwer sin döda, så lägger de honom ordinairt uti en kista och gifwa honom i proportion efter de qwarlefwandes ägendom åtskilliga penningar och matförråd med sig, sedan wärdera de efter hwars stånd och förmögenhet. När liket är tagit utur kamparen som förde det till begrafningsplatsen, bära de det med en bamboustång till grafwen; därnäst går en med en swart fana som i Canton wara så burad med alla sina förgyllda pappersflaggor. Bredewid den som bär fanan, går en annan med en korg i handen, hwaruti han har ock där bar förgyllt papper eller wäfs och strör på wägen, på det de må hitta samma wäg tillbaka, hwilket är mycket angeläget. Efter åt gå de som sörja och hafwa hwita kläder om hufwudet. När kistan är nedsatt lägga de en sten på hwilwalfwet och en på sidorna, i så beskaffenhet nedsättes 6 [illegible]. En med [illegible] uti, en med Calabaser, [illegible] en med att mat [illegible] som de äta, en med [illegible] eller [illegible] och en [illegible] något the och penningar.

Tiägra stål och jernbrod brännas sedan upp på graf-
ven och de opbrännbara pappersbaror ger de en
Qvarg brännande Griftar.

Mat äro Chineserne intet granlaga, hälst
de gemena hvilka icke kunna fördraga att
försaka att hvad befinnes är, och icke i
de intet tiltor det man kan förbjuda dem det.
Helst är deras ordinaira rätt ris som de kalla
Thiau Thiau, det är en blandning af kött fisk
och grönt hält smått sammanhackadt ihop med
Sack tillagadt. Deras dryck är samskü en art
af brännvin, hvilken det brännas af Ris.
Men denna drycken är så stark och brännande att
det förundrar mig huru hälst some Européer
som dricka honom. Apelsiner äta de och vid
måltiden. I ställe för bröd, hafva de kokat
Ris, och till gafflar bruka de 2ne bamboestickor
Dem de sätter nu på hvardera sidan om stora
fingret och taga dermed maten. Men hvar
de skola äta Ris sätta de koppen för munnen
och krafsa så med dessa stickorna. Ögonen in.
och detta manneret bruka så väl förnämare som
sämre.

Privata äro deras allmänna Dräkt och deras olika-
het utan fördel. Dess samma är och det förspr och
besynnerlig mindre som de ensamma främmande
land. Ungefärt förer sig hvar och en som han förnämst
och bättre till att stor det förglömme Naturens dragna
för sorg deraf; men Fruntimren hvarest sig oftast
twist och med sitt flitiga arbeta för sig, utan sig
stora [illegible] och gungor i sina blotta ögon-
de de försöka sin största förnöjelse, och dock sina
deras prydlighet i Kläningar och Kläder eller
Equipage.

Till vighet och konstighet för Chineserne eller andra
Nationer deras Exercitier hvilka bygga och göra
spel, dans och [illegible] och flinkt, besynner-
liga Evolutioner som jag hörde om af vår bekant-
ning besvara som varit utom Staden och sedt der-
på. Comedier agera de och i synnerhet på [illegible]
[illegible] båda Theatrer som ligga [illegible]
den, och som tyckes efter deras smak i varit
ofördelaktig valigt, men på deras alltjämt
samma gester som agerade, [illegible] Miner
stolta [illegible], Moqvante ögon [illegible] jag

tog ej emot Jaunan, utan att de sig förut hade i-
gen förställa sig ingalunda, utan at det de repræ-
senterade Européer: Ut i deras Discourser och Raison-
nements brukar at förekomma at emellan Skött tills-
ibland annat äro de och förstämnelige flera tiefs-
spelare, så at Chineserna sinsemellan kalla dem:
Ynaan Kan det är: ond folk, och ofta nu ond
Josß kallade dem.

Sidan ordnar Chineserne på följande sätt. Ett
tolf års af 12. Månader, men hvart tredie år
tillägga de en skottmånad, som de sätta emel-
lan den 6te och 7de månaden, hvar månad hafva
vanligen 29 eller 30 dagar. hvarje dag 12 timmar
dygnet natten räkna de intet ibland tiden. men
solen gör ingen så bequemt deras dag och de ...
deras sorgsta timma. men som gör ... är ...
12. Calendet hafva de ... tider ...
långa och vissa tider ... stunder.

Timmarna skrifva och kalla de som följer

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Tsoo, tchau, iaan, mau, schaan, tsee, ong, mei, schan, iau, sut, hai.

子. 丑. 寅. 卯. 辰 巳 午 未 申 酉 戌 亥.

De räkna alltid när de räkna ifrån ett till 10 så giöras det.

1 2 3. 4 5 6. 7. 8. 9. 10. 20, 30, etc. 100.

Jat, ngii, sam, sei, öng, lak, sat, pat, kiao, sap, ngiisap, samsap, Jatha.

Hvad Chinesiska språket angår, så differerar det ändå ifrån de Europeiska. Besynnerligen deruti att det intet hafver några vissa bokstäfver, utan så många ord som gå i språket, så många bokstäfver hafva de, af hvart bär och betydes att hvart ord är efter sin betydning. Bokstäfverna de lagt till äro 300 monosyllaba hvarest [illegible] språket skal vara formerat, men det tydes hvarför [illegible]. Den som skal lära det så behöfver kunna så många bokstäfver som ord och att kunna dessa äro hvart ett [illegible] språket. I andra språket [illegible] de flera [illegible] de [illegible], och där [illegible] och [illegible] som [illegible] eller [illegible] fold. [illegible] under [illegible] [illegible] de sig intet på [illegible] det, [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Conjugationer [illegible]
Declinationer [illegible] genere, nu-
mero et casu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] adjectivum [illegible]
[illegible] Masculinum [illegible] femininum
[illegible]
svårt [illegible]

84.

Förmodt att hwar och en Läsare önskar att något känna uti sjelfwa språket i deras språk och pronunciationen. Men är för wårdslöst att skrifwa orden med Europeiska bokstäfwer och kunna utrycka ofwannämnde tecken och accenter [illegible] sätt [illegible], [illegible], [illegible];

Detta är likwäl [illegible] följande ord efter som jag samlade under [illegible] wistande i China satt i Alphabetisk ordning.

A.

Arrack,	Tsiut Saoua	berg	Siöö
apelsiner	Ka-ang.	blatt	laam.
[illegible]	abb.	bly	giynn
ägg	abbsiaäun	bok	Su-paä
[illegible]	Kao.	broder	faij la
öga	[illegible]	[illegible]	Kau
[illegible]	eagg	Boucatigris	Tsåodaun.
[illegible]	Jaggtaunlå.		

B.

Kanelltal	Inaleao
[illegible]	teoutfang
bröd	bistau-a
[illegible]	Tsao- lå.

D.

Dag	Jadd.
Dufwor	pakapp.
Död	Kööc.
Dricka	gimla.

Doctor Ysiangg

E

Eld haa
Etter tao.

F

Fil Giyy
Fiskaltad ham giyy
Fickor Hö-jan
Fjät hiy jogg.
Flint Taofay
Flygel Kö-ang
Foder a-pa.
Fotaller Kium Koug.
Fingner Säo Kiy
Fot Köogg

G

Gammal wagg Küin
Gjuta Semint fay
Gräb Ki-an-ka-
Grodt Hzao la
Grint Fing mau
Grytt Koo.

Grönt Lück
Gult Wough.
Gräs pa-lä-bop.
Guld Kaun.

H

Himmel Tiyn
Horn Kay
Högg Kay siaun
Hufvud taoha
Hufvud Hår taodatt.
Han Kiy
Hjertu laopa
Häst maa
Hål quanhao
Hammar Koy
Hund Kao
Hand Säo
Hvitt maö.

I

Ja hajla.
Ivy ngaa
Jungfru laojan
Jungkfruer Koogg
Laou Todd

Fruktan pathlao.

		Muun	Tiyot
		Munvid	Tiydt
Dundrin	tång-ann	Mes	Singan
Dal	lee.	Musquatt	Louttang
Duijl	Töö	Mun	laa küng
Dött ylopa	ngao jogg	Muskatt	taokao
Dött, Söteradt	ham ngao jogg	Muras	amma
Druker,	mang.	Mur	tangloo
Drank	ta-la jang.	Murad	hao.
Dyra	Säätsi	Mygga	mao
Dopp	pai	Maras	aumun.
Dett	Maas		
Dolor	kiyy	Nypp	maa
Drabbor	ha-angi	Nytt	Saan
Drunning	tongdaj	Nöt	tiama
		Nyfra	pika
		Näbdül	jiakamm
Litat	tsaj	Nött	jää
Lemkiis	lemaang		
Lol	Kaang		
Lund/ wäld,	Siamgaan	Opr	Ngao.
Lund/ Rikt	maj gaan.		

P

pruningr	ngaan
pigu	kiöjann
pisang	theöö
potatoes	fanhoa
pepper	ötheo.
pepper	thiji.

R.

rola	sii
röl	fåä
ribosque	mâj
rougu	y y
roof	hångla
Rummd with	Siann Siöö
rattan	kää
road	natt
rudder	thiifåo

S

Salt	giram
saltpetre	kaam
samshu	lutthåoa
silver	lannlå.
Sol	gitau
Sinner	tynsiång
Shugg	sioung
Shirts egianorpåå	
Shutter	sheuiå
Silk	tij
sweeter	taang
Sud	thiechunn
Stool	taj
Stiggy	hu.
sill	paång
stout	outto
soy	haokeun
sick	sitfao
Sycman	datiang
supercargo	baaär
star	siagg
sytter	attij
sprud	siåd
sail	teedaang
sikknrow	thiaa.
sugar	leij
stov	taj
spirm	hai hao.

Strumpor	mådd	Svedast	Tlåå
Skotta	Siåmm	Svett	pagg
Skjorta	Satsео.	Svid	Seåj
		Svalu	Siöö
Sova	Lauxtabe.	Svind	fong
		Svyyt	Jiedsaj
Svarnet	Sidd		
Svede	Zajpaj	Syn	Sotao.

Nu följer några parr meningar eller fraser.

Gif mig	Seing ää
Kära granne	Kita sii
Jag har ätit	nga måä
Har du ätit	Kj måå
Har du sett	Kj taj kin lä
Hvad säger du	Kj va mia
Hvad säger du	mia
Jag säger ätit	måä mia
Jag vill du dansa	nga pitthi timeä
Du har dansa	taj tung jää
I morgon	ting kieo.
Jag nu	ting lä.

röka tobak	skiugiun.
hvad kostar det	hitångan.
kom hit.	sann laij
gå bort	keij lao.
jag har sagt	ngä taij hinlä
har du sagt.	ney jaulao
jag vill ha	nga jeo.
jag förstår intet,	ngä målu dugg
jag vill ha,	pengä taij ta dä
jag vill köpa,	ngä ji maij
hvad heter det,	mat mä ang.
hvilket litet,	man, man ä ul tanga
jag kommer,	ngä jao laij,
bringa hit,	kom mat laij,
I morgon kommer han	tingheo jij läij
var det ditt	noij jij a
jag har	ngä jiulä
jag kan intet	um ji dagg.
för mycket dyrt	naij jiatö hiao graij
var det sant	hiäng hieing.
det är intet sant	ma fätt köö
sitt ner	kyngt jaä
jag är hungrig	ngä tong ä la.

Hwad du säger — Nay tong a la.
Jag will se det andra — Ngà jeo, tay da.
Will du se — Nay jeo tam.
Twå intet wädd — Um mey kongang
Jag will betala dej — Ngàa cey
Jag will gå utt fr — Nga hoy ta ja.
Jag förstår — Nga heu dagg.
Hwad är det — Kiuf da mia.
Huru länge det — Kita?

Chineserne brukar intet mynt, utan taga och gifwa silfwret som det är, allenast efter wigt. Man får gerna intet efter, om ditt silfwerstycke är wäl eller bätre, utan låta en slags Stoppa (: Sugar :) detta stycket med sin stämpel eller ..., då han och straxt se om proberstenen med handen, hwar stycke silfwer och ser om det är godt. Underliggare hafwa de en Capitaine dattchin (: en wigt giord som ...) deruti följande wigter äro utstuckna, nemligen: 1 Tail som innehåller 10 mes, 1 mes som innehåller 10 Candarin, 1 Candarin som innehåller 10 Cas och detta sista är åt mycket som är stör som att ... af alt slag för Metall.

Metall af detta Sofwade till att skiljas lugnt.
Men på hwad sätt [illegible] Sorfwa de en
Cattie och hundrade Catties göra en pikel som
[illegible] efwenwäl med 140 swenska skålpund.
Följaktel. gjör en Cattie ungefär 1 ℔ och 1½ lod.
och en sådan Cattie innehåller 16 Taal.

Tidfloden skal något nämnas om Canton
floders ebband och flodtid.
Strömmen uti [illegible] de utan
efter [illegible] en gång om dygnet [illegible]
[illegible] af [illegible] efter [illegible]
flödande är mäst tillförene uphördt, [illegible]
det ej [illegible] wärda, att [illegible] som på
många ställen [illegible] en [illegible] och långa
och wida, [illegible] så [illegible] så att de [illegible]
[illegible] för efter som det är Ebb, [illegible]
[illegible] och [illegible]. [illegible]
och [illegible] [illegible] är det [illegible],
[illegible] som tillförene är [illegible]
Regulairt [illegible] Hand.
[illegible] at sätta [illegible] det i
[illegible] den är så [illegible], att de [illegible]
[illegible] till [illegible].

92. B[illegible] de [illegible]

upp igen med [illegible] i dörr[illegible]

och [illegible] på [illegible] och

att [illegible] som är [illegible] att andra [illegible]

[illegible] det så i [illegible]

[illegible] i [illegible], men [illegible] de sedan [illegible]

[illegible] icke [illegible]: Då de [illegible]

[illegible] de [illegible] med [illegible]

på [illegible]

Då de [illegible]

[illegible] i det [illegible] upp [illegible] med

[illegible], som äro på bladen [illegible] med [illegible]

[illegible], som [illegible]

[illegible] som [illegible]

[illegible] den [illegible] efter den andra.

Då [illegible] äro de [illegible] flitiga och

arbeta [illegible] om natten,

hwilket [illegible] en artig [illegible]

på [illegible] hundrade.

[illegible]

[illegible] dagar.

3die Afdelnt.

Om märkwärdiga wara diur, foglar, fiskar och Insecter.

Ibland Diuren förtiänt billigt Elephanten främst, ty [illegible] till det [illegible] och stor-lek; i [illegible] woro 2ne sådana unga Elephanter som woro komne ifrån Siam och skulle [illegible] förste [illegible] widare till Peking, [illegible] De hade en [illegible] [illegible], utom [illegible] och [illegible]. De woro ungefär 2 famnar höga och något längre. Snabeln som war ungefär 1 famn lång war [illegible] och togo de [illegible] till sig och [illegible] [illegible] eller [illegible] på [illegible] de wille. [illegible] som woro ungefär 1½ aln långa [illegible] [illegible] och [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] ifrån sig. [illegible] som [illegible] [illegible] utan [illegible] [illegible] [illegible] sig [illegible] [illegible] på [illegible] Siamern, som [illegible] [illegible] [illegible] här.

därtill. [illegible] denna [illegible] 1 eller ifrån [illegible] på en [illegible].

De [illegible] äro [illegible] för [illegible] att de [illegible]. De [illegible] sin [illegible] på de stora [illegible] om [illegible] Canton. Chineserna [illegible] ibland att [illegible] och [illegible] en [illegible] att [illegible] men [illegible] en Europeer äro de [illegible] och [illegible].

De Chinesiska [illegible] att [illegible] i [illegible] till den [illegible] de hava [illegible].

De äro [illegible] eller [illegible] och [illegible]. De hava stora [illegible], [illegible] i en [illegible] och [illegible] i [illegible], [illegible] de hava [illegible] men den [illegible] 2 a 3 [illegible] som äro [illegible] och [illegible]. De hava [illegible] men därnäst [illegible] fläsk, som är [illegible]. I [illegible] Chineserna [illegible] omkring Canton.

ty [illegible] och [illegible] äro [illegible] för de [illegible]
[illegible] dem och för i sina hus. [illegible] kommer att
de äro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Ett djur fångadt i Canton som af Chineserne
4: Tab. XII fig. I. kallades Tiger-fang-[illegible]. Det war [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] på ett [illegible] [illegible]
[illegible] af [illegible] [illegible] på [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] af [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] af [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
5: Tab. XII. fig. II. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
på [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
som [illegible] [illegible] på [illegible], och [illegible] [illegible]
att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i
Canton. Detta [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] att [illegible], [illegible] af
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] för. Det [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] på [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] så [illegible] att de [illegible] [illegible]
[illegible] att [illegible] [illegible] på [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] så [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]

af andra långa fjädrar och hår; [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] som [illegible]
[illegible] och [illegible]

Fig III. 1mo [illegible]
[illegible]
[illegible] som [illegible] 1½ quarter långa ben och
[illegible]

2do [illegible] som de [illegible].

Fig IV. 3tio [illegible] som [illegible]
[illegible] som [illegible] och [illegible]
[illegible] och [illegible]
[illegible] och [illegible] på
[illegible]

4) [illegible] och
och [illegible] Extraordinairt, ty [illegible]
[illegible] profession [illegible] att uppföda [illegible].
En [illegible] som [illegible]
af 1 a 2 [illegible] på [illegible]
[illegible] som äro på [illegible]

[illegible]

att där kunna vara 1000 sådana foglar, som
äro så vana wid honom att [illegible]
[illegible] att gå [illegible].
Om Höstarne som man [illegible] sådana [illegible]-
[illegible] som skola [illegible] på [illegible]
[illegible] gjort [illegible]
[illegible] och [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] proportionerad [illegible]-
[illegible].
[illegible] och i [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible] och på [illegible]
[illegible] foglar, såsom [illegible],
[illegible] och [illegible], samt andra [illegible]
som hålla sig på de stora [illegible]. [illegible]
[illegible], [illegible] som säga
att det är [illegible]. 7 Novemb, Decemb.

Och Januari [illegible] [illegible] de dar, då de öfver
tagit [illegible] [illegible] [illegible] i nordwest.
[illegible] Cantons [illegible] [illegible] som i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], och [illegible] [illegible] som jag
tror är [illegible] annat ställe i werlden, och de
som [illegible] äro samma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], äro följande [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],
[illegible], och [illegible] följande [illegible].
1mo [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible]
[illegible] upp i [illegible] äro de [illegible] och [illegible]
och afställningar [illegible] [illegible] [illegible] som
[illegible] [illegible] som [illegible] [illegible] afställningar
[illegible] på [illegible] och på [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sig, och präsentera
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] figurer.
Tab XIII Fig I & II. [illegible] [illegible] sig [illegible] i Canton som är
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], som på [illegible] [illegible]
predika.

[illegible] uti Concaviteten har han [illegible] [illegible] blott undantagandes där han sitter [illegible] fästan. han har en lång och smal stjert som med hvilken kroppen sitter fast med en led, och är rödbrun [illegible] med små taggar, [illegible] och hård som ben. Hela denna skapnaden kan liknas vid en pisk perruque.

5 En fisk lång och smal som en [illegible] [illegible] [illegible] till det högsta 2 a 3 quarter lång.

Fig. III. 4 En fisk som till figuren är lik en [illegible] hvars [illegible] till skapnaden och [illegible] [illegible] [illegible] med en [illegible], dock [illegible] på [illegible] sidor.

Fig: IIII 5 En [illegible] fisk eller insect som håller sig i sjö-botnen. han är af längden en 1 a 2 tum. hans [illegible] är likt ett [illegible] hvars [illegible] 2 [illegible] [illegible] i [illegible]. hela [illegible] skal är hårdt som ben [illegible] är [illegible] färg, och [illegible] som [illegible] ben. han har och flera [illegible] [illegible].

6 En lång smal och hvit fisk [illegible] som [illegible], har en lång [illegible] under munnen. [illegible] är [illegible] en aln lång.

7. [illegible] Wampo [illegible] och en var sjuk, som
[illegible] vind och [illegible] som en [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] derutinn [illegible] som [illegible]
som ett [illegible] 1½ qvarter utom Droppen. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] så att [illegible]
[illegible] är [illegible] meerat med Couleurer [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Chinéserna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] som i Canton är mycket hett och varmt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] och Insecter [illegible] [illegible]

Tab XIV Fig 1 De så kallade [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i Canton [illegible] [illegible] det är in=
[illegible] af [illegible] [illegible] som [illegible] [illegible]
[illegible] De äro Ordinairt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] till [illegible] [illegible].
De äro [illegible] till [illegible] med [illegible] [illegible]
som de och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible]. En [illegible] [illegible] på en gång af 100= [illegible]

Ungar som knappt äro färdiga att löpa lika så snällt som modren. Denna Insecter hafva den dygden att han födes i ett [illegible] öfver [illegible] och så utan annat hvad han öfverkomma kan, som mat, Kläder, för Trä och sedan [illegible] [illegible] Kropp i sömnen om man är något sjuklig. En hölls med skeppet till Göteborg men dog af den svenska kölden.

2. Muskiter som flyga eller myggor äro så små att de knappt kunna synas. Men så begärliga att där de blifva sittande [illegible] [illegible] [illegible] efter Stingar Chinesers hud är så hårdt och brunt så att de utan skada [illegible] [illegible]. Men hitta de på en Europe [illegible] [illegible] som är [illegible] så kunna de göra en [illegible] så [illegible] [illegible] at både ögon [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och Chineser hafva [illegible] utaf [illegible] och [illegible]. Men [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] så [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] det [illegible] på [illegible] är de [illegible] [illegible] och [illegible].

(3.) Lifwandes en förgiftig insect af [illegible] än

Fig II. en Scorpion, [illegible] är af 1 quarters längd.

Fig III. [illegible] af [illegible] kan [illegible] att tro på [illegible].

Fig IV. En annan förgiftig insect [illegible] en [illegible] [illegible] i [illegible], [illegible] af [illegible] som en [illegible].

Fig 4 & VI. En liggande och en flygande [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] som en [illegible].

Fig VII. Een liggande Insect hwars namn är obekant.

Tab. XII

Fig II

Fig I.

Fig IV

Fig III

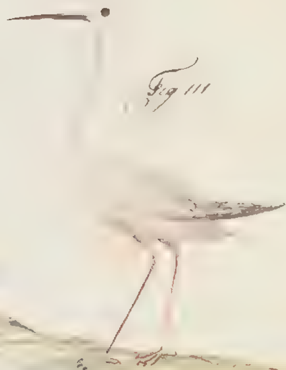

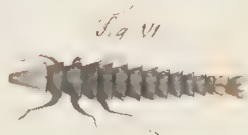

Fig I.
Fig IV.
Tab XIII
Fig II
Fig III

Tab. XIV.

4. Stycket

Om Chinesernas Skepp och Fartyg samt för nämnde Seglation.

Chinesernas Fartyg äro åtskilliga, dock af tu slagen, [illegible] till orlogs såg jag inga andra än Juncker. Utan twifwel [illegible] för Staten [illegible] som [illegible] på [illegible]. Och som jag [illegible] har [illegible] så har jag [illegible] det andra skal öfwan i detta beskrifwat.

Loppsc [illegible] den andra stora Mandarin i Canton skal wara sig som en Vice Admiral och har att sörja öfwer alla orlogs fartyg eller galererne som skola wara [illegible] i ordning. De

v. Tab. XI Fig. 1. [illegible] galere [illegible] 10 a 12 par åror [illegible] hwilka och [illegible] [illegible] som öfwan [illegible] alla andra [illegible]

hvar [illegible] ligger på sin post [illegible]
[illegible] att hålla [illegible] af [illegible].
Chineserne [illegible] allas [illegible],

Tab. XVI. Fig. 11.

[illegible] ingen på [illegible] marila
och [illegible]. Chineserne [illegible] i [illegible]
[illegible] af [illegible] och [illegible].
[illegible], om äro [illegible] fot [illegible], 18 fot
[illegible], 15 fot [illegible] och [illegible] fot
[illegible]
[illegible] 1000 [illegible]. [illegible] är [illegible]
[illegible] Chineserna [illegible]
[illegible] Chineserne [illegible] i [illegible].
[illegible] Capitain och
[illegible] 160 man.
[illegible] Corpus [illegible] för [illegible]
[illegible]. Om [illegible] till seg-
lation [illegible] Compassen är
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Betaan [illegible] bagbord
[illegible] 8.
[illegible] äro [illegible] och [illegible] slingor

Vraggarne

Stroppen är midt på sidan. Deras segel äro
af mattor, hwilka hwarannan äro medelst bambou
stång twärt öfwer förfedde. Hwilket giör att de-
ras seglet är styft och slätt, står det så lätt som att
både ofwanom och derföre segla bättre bidewind
än Europeiska skepp, åtminstone ligga på 3 à 4 streck
när winden och drifwa mindre undan.
I hwar ända af dessa stänger som äro fästgiorda
twärt öfwer seglet, är ett litet tåg fästat
hwilka alla löpa tillsammans uti en samma
lind. fastgiordt, hwilken en hanefot och tiena
på en gång både till stag och brass. Seglet
ligger alltså på masten så att det när det
står alltid på samma sida om masten och det
måste seglas i lä; emedan fallet är åt ena
sidan fastslagit. Detta består af 3 ?stängar
som äro ofwan gör ombyte på stickan ligg
i toppen. De bruka intet af taljor öfwerhuf-
wud utan hissa alltid med gang; storsegel
fock och blinda, hwilka äro mycket stora emellan
andra dock mycket fast på det skepet, emedan
de äro nog starkt bundet af tallior.

106.

Dernäst är ingen annan fahrtyg än schampa-
ner, hwilka fordra så mycket Manskap att något
beskrifwas, som att de andra större fångar äro
nämnde.

v. Tab XII Fig 11. Dessa fahrtyg äro ock åtskilliga slag somliga större
somliga mindre, somliga till riksdagars och andra
nödwändigheter och somliga till plaisir och hafwa
de således differente inrättningar. De ordinaire
som och medelmåttigare i storlek äro de som
hwartannat folk hwar sin behandl. och sitt hushålning utj.
i allmänhet at nämna. Så är de sjelfwa fahr-
tyget mycket tält gjort, dock dermaliq tingt så
att de hafwa ett lob däck derutj, hwarutj de
hafwa både sitt tjenstfolk och sin kollwan. Dergå
är sedan med trädbrädor och något arbete i sju-
nerhet 2:ne stora bygder, som är en sal och ett
stort som är öfwerallt täckt med en bambou
matta med derofwer lagda bambou stänger, som
hålla tätt och är sedan hwar mattan togd ute en
timedj sölut är och till en del öfwerallt och samma
tid men att litet spatium är oppet lemnat, på
det wattnet skal kunna utflyta; achtern är en

rumman

Ämnan Lettan de ä på samma sätt gjord, derutinnan hon har sitt Sängerwärd och omme ytterst ett litet gallerie; derutinnan åtskilliga blomkrukor stå satte. Uti baken står en Matsäng ett bambou bord, 2ne bredewid stolar. ett litet skåp derutinnan Joss sitter och har en myckenhet pappers wasor och bouquetter för sig och i detta rummet wistas gemenligen Mannen.

Femte hafwa de ett slags fahrtyg som kallas
Fig. 1. Longchiun, på swenska Drake skepp, emedan det är byggt i form af en drake. Detta är så långt att 100 man kunna sitta i samma, men så smalt att derutinnan kunna ej mer än 2 och 2 bredd. och går intet djupare än att de deruti kunna ~~sitta~~ ofwan Ribordarna då det är högt watten.

Femte fullmånad i Maji månad hafwa de för nöje att fara omkring med detta fahrtyget, som efter de flestas berättelse skall wara till befordran af en god åhrswäxt. Hwar och en har en åra i händerne med ett litet gyllenbladt på hwarsit blad, desse äro alle efter tacten observerandes då den som står ytterst swänger sin sorn och det efter trummeslag, så hugga de alle till på en gång.

Tyg[illegible] står en [illegible] stor [illegible] der de [illegible]
för att [illegible] af Sultan [illegible] och [illegible] samt
äro utrustade med flaggor och vimplar, hvilka [illegible]
[illegible] är [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible]
från [illegible] och [illegible] till [illegible].
[illegible] [illegible] sitt [illegible] för äro [illegible]
[illegible] [illegible] byggda på Caravel, [illegible]
[illegible] och alla [illegible] äro [illegible] med
att [illegible] [illegible] som är [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible].
Hvad Ammunitionen och [illegible] angår på galle-
rorne får äro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Baionett [illegible] [illegible] äro
[illegible] [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] till en
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] att
[illegible] med [illegible] [illegible] [illegible] och
[illegible] [illegible] att [illegible] [illegible] 2 man [illegible] galleren och
[illegible] med [illegible] [illegible] och pilar. [illegible] Sultan [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Hvad Manoeuvren [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Tab. XV.

Fig. I

Fig. II.

Tab. XVI.

5te Afdelnt.

om [illegible] af Lagar för Nationer

Det säges att på Kusten af China, [illegible]
[illegible] [illegible] skal finnas [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], som [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Extraordinair [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], så att de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Tun-Kong [illegible], [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] om [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], som [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], att de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], som [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], som [illegible] [illegible] [illegible]

sig i [illegible] sina Chineserna berättade [illegible] söner [illegible] sonning och i rätt [illegible] att præparerat styke, såsom som Pancko, hwarmed de sedan [illegible] förgifwa denna orsaken.

Att inga i staden kan det [illegible] slafwar [illegible] ned att [illegible] wida Menniskior eller [illegible] sagt [illegible], som Negerinna [illegible] Konungen [illegible] [illegible]; dessa gå i stor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible] [illegible] under [illegible] på dem och [illegible] [illegible] eller [illegible], hwilket skal wara [illegible] [illegible] uppehålla. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], så [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] att [illegible] [illegible] [illegible].

P. Berättelse öfwer hwad som sig tildragit i Borneo och Madura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible] Åhr anno 1746. & 47.

Sedan Konungariket Madura och Bornéo,
[illegible] länge blifwit öfwerswinnat, hwilket
och sina bästa [illegible] i det wigtiga
[illegible] förswarande, och hwad Konung [illegible]
[illegible] med [illegible] gamla, [illegible] af
[illegible] med [illegible] stått och [illegible]
[illegible] sitt Residence till Borneo.
[illegible] Ostindiska [illegible], hwilken
[illegible] till [illegible] Maduriska [illegible]
och [illegible] [illegible], skulle [illegible]
i protection emot [illegible]
[illegible]; [illegible] skeppet Onslow, under
Capitain Congrels Commando, [illegible]
till Borneo, och som [illegible] Ostindiska
Compagniet [illegible] med detta skeppet skickat
till [illegible] åtskilliga presenter,
bestående af Canoner, [illegible], [illegible] etc;
gick Capitain [illegible] med 2 af supercargerne
samt [illegible] i land och [illegible]
gen med [illegible] presenter till [illegible]
[illegible] som hade sitt Residence [illegible] 30
mil upp i landet ifrån [illegible].
Under [illegible] den Maduriska
Konungen

Penningar, hwilken och han fransyske undersåte
Holländarenes Intriguer och twång warit ög-
witt, med tillfogande, att de börjat sig efter
[illegible] ifrån det land, de hafwa honom
lofwat att undwika fångenskap i [illegible]
dem sitt olyckeliga öde och begärte deras
protection af de Fransk Capitainen hwilka fö-
ra honom på någon platz hwarest han kunde
lefwa fri ifrån Holländarenes tråldoms
twång och ok, hwilka han förgjort följa honom
till Madera och därstädes wisa honom en
underjordisk Källa, i hwilken så wäl han,
som deß anhang, woro hade sina skattar för-
samlade, och lofwat att hans underrättelse om
[illegible], hwarest han skulle förtöija på stor-
bord, med Guld, perlor och alla sorter afslipa-
de ädla Stenar. Capitain Langrell war
med detta anbud tillfreds, derföre wille
fora honom i deß anförning och [illegible]
[illegible] till Skeppet, att sedan med deras
medhjelp samt till nödtorftigt folk och ammu-
nition skulle sändas efter åt Riviers [illegible]
Till
CCCio

Till den platsen där de sig uppehölle, hwilken ordres blefwo efterkomna och dem båtarne på tredie dagen jemte bemälte Konung och de stolta Hyske om bord, jemte ordres till hwar Capitain för dem skulle skjutas [illegible], samt de i fall någon deras lycklige [illegible] angifwa i [illegible] af skeppsfolket förfärwas. Jemte afskedet de gjordt hwar Capitain och de öfriga herrar-ne, utgaf Konungen [illegible] patenter, som tillstädde [illegible] Quedah [illegible] jemte [illegible] [illegible] till [illegible] 100.de [illegible] för [illegible] till de öfri-ga officerare och under officerare [illegible] [illegible] Remanter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(5:o) Då detta war passerat förestälte herrar-ne [illegible] Engelska Residenten, fingo Audience och [illegible] [illegible] de ifrån Compagniet medbrin-gade förärningar, för hwilket [illegible] Compliment, hwarefter blef dem af [illegible] [illegible] tillfrågat, om de på någon [illegible] fat

Tvärtom den Madurinske Konungen, som varit flyktig, och hwilket med the förrnämnde Infant Den hade intet af Capitain begärt någon protection emot Holländarne och Kejsaren; hwar-ken Capitain Cungrell förnärde, Att Konungen intet allenast af honom sitt protection begärt, utan hade han och i sin Konungs väg varit bägge honom i [illegible] och fått hans honom så länge en [illegible] varit i honom och hans beställning; hwarjo hade bägge hundra på Landets bekostnad: då honom blef föreställt. Att han talade med en ofrisslig Det folk och ett widlyftigt land souverain regerande Kejsare, och att han intet för sin någon Regerings Engelands befallt Kejsaren eller för dess wädning, utan tienta allenast till Indiska Compagniet som varit en del af Konungens i Engelands undersåtare och således han ej kan mera någon Consequence Man kunde maintenera någon annan partie, utan varit tiffs för honom att han utbefrämmade Konungen till ett af Holländ-

ske

gouverneuren tillsända manskapet, tillika med
de ofelbart medfödde præsenter, hvilket tyck-
tes mer förnämt att hans till sitt förnämlig-
het, utan ansenliga förvägringar, [illegible]
[illegible] låta sig ofördröjd. [illegible]
Capitainer hafva låtit och [illegible] att hans
ingång tagit dem i beskydd, dem skulle och som
en kärett person försvara dem emot hvar
som hade lust dem fiendteligen att angripa.
Hvarefter de togo afsked med hvarjeren
blefvo dem strängt afradde och måste de begif-
va sig i marsch, hvarefter de blefvo [illegible]
i landet; till att slått af många [illegible] sin
gästfri, [illegible] hal slått och efter [illegible] [illegible]
dem. Den [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] på [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
förfall på proviant och förfaskning blef dem
tilbagna; [illegible] sig [illegible] att godt [illegible]
sig [illegible] [illegible] att för [illegible] att [illegible]
[illegible] [illegible], till [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
att [illegible]

Utslugit och kommit om bord, hwilken för wäl-
för nyss sagt han för Konungen berättade hela
händelsen och sade derjemte till honom, att han
icke wore ur stånd att längre försvara ho-
nom, emedan han fruktade att hans Ca-
pitain Corgrell med sitt manskap utsläppa
de Slafwa Konungen honom och hans lifte att
öfwerlefwerera. Hwarpå Konungen swa-
rade att han finge lof att undersöka om
detta behöfs men förmodade dock att Capitain
efter sitt gifwa löfte skulle till det yttersta
honom försvara. Ändteligen kom Capitain
och de fångar och under ifrån arrestet beled-
sagade med Musqueter och Holländska solda-
ter som hade ordres att nemna de afslagda
dem till stranden, första dessa befriewera sig
Konungen med des medfölje till hwilken
ända en Holländsk underofficerare blefom
bord sänd tillika med några soldater.
Då detta blef sagdt för Konungen, och sedan
han om att fådt tillfälligt Landsting skri-
wade han först ut ifrån dessamma emot dem
Holländarena skarpt dogi förswaga, hwarpå

hwarpå Konungen bad de närwarande en
stund dröja [illegible]
[illegible] öfwerwägande och sedan han slutat
[illegible]
tal, [illegible] som i [illegible]
[illegible]
[illegible] som skulle för-
komma [illegible] som [illegible]
[illegible]
[illegible] till [illegible] af den [illegible]
[illegible] i sin [illegible]
[illegible] som [illegible]
för sina ögon, [illegible] godwilligt [illegible]
i sin, [illegible] som [illegible]
[illegible]
[illegible] att [illegible] af Konungen [illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible] som [illegible]
[illegible] Officerare i [illegible]
[illegible] att [illegible]
[illegible] efter att [illegible] som [illegible]
[illegible]
[illegible] sig [illegible]

[illegible]

Uppstod af Engelska Officerarne, bedeende dem för be-
twist god willia begärande, att de skulle behålla
alt deras egna presenter. Men Holländarne som
hade ordres ifrå presenter emottaga Konungens person
att afsända, kunde sig icke derunder tillåta, så hafwa
som [illegible] [illegible] att [illegible] hwad
de erhållit, hwilket som [illegible] och största för-
bittring, hwarefter de [illegible] i land förde af
Capitainer och supercarguerne om bord åter
[illegible]; och som [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] specie
[illegible]; [illegible] [illegible] man [illegible] [illegible] att Konun-
gen [illegible] och [illegible] [illegible] af [illegible]
till Cap de bonne Esperance af [illegible] till
Batavia att blifwa [illegible] [illegible]:
hwad [illegible] sedan [illegible] giorda till [illegible]
[illegible] [illegible] en Holländsk Colonie
[illegible] [illegible] icke i [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
Hwarunder att [illegible] att [illegible] [illegible]
[illegible] af en Officerare på samma fartyg sedan
det kom till Canton [illegible] många [illegible]
[illegible] att sedan hade att [illegible] [illegible]
[illegible].

Tredie Delen

Om Hemresan till Europa.

Såsom [illegible] omtalt är, så
kunde [illegible] utan [illegible], utom de chinesiska
[illegible], där det [illegible]
[illegible] och [illegible]
[illegible] i England
[illegible] chinesiska [illegible], så att
Decemb: den 27 sågo P:lo Aur, den 28 P:lo Timon,
P:lo Pisang och P:lo Aura.
Den 29, 30 och 31 passerade vi Strait Banca, och [illegible]
[illegible] Batavia
och destinerad till Palimbang, med presenter
till [illegible], [illegible] och
Holländska sjö[illegible].

Straat barra är ett sund som går in emellan sidan [illegible] som heter barra och på andra sidan landet

Sumatra

Sumatra är en stor Ö som består af många fria eller Konungariken, som alla [illegible] af Holländska Comptoiret, som där äro upprättade, i synnerhet på vestra kusten.

[illegible] stora [illegible] som [illegible] sig med sina [illegible] branta och [illegible] stora [illegible] Corall [illegible] med [illegible]. Två [illegible] i synnerhet i Straat barra och sedan till förutnämnda [illegible] [illegible] det synes som ett [illegible] landet [illegible] med ocean [illegible] formera [illegible] Horizontt, alltså att han med sitt utseende, [illegible] de på den [illegible] söfarande. Ty [illegible] hafva [illegible] att hafva sig i [illegible], [illegible] intet är så högt och [illegible] väl akta sig, att intet [illegible] ofarligheter varit [illegible] på grund, hvarföre observeras följande.

Här man får warsje om Zumpara, hwilken
man kan kenna wid utresan om Styrbord och styr
ifrån upp emot Sumatra till man astundar
flitig lodning för 4½ Eng: djupt watn, då bör
man hålla Nord och wästligare upp till uddan
af Sumatra förbi; hwilket åtminstone bör wara ob-
serveras wid hemresan, så at man för fri
Grunden.
Wi passerade dagen öfwer 2 bröder och norder-
watten. Sjömen kan man tydeligen finna
barbarnes ... och inloppet af Straitsunda
hwarest wi ankrade på 60 famnar watten in-
der om Crakatou.
1749. Jan. den 8. Kommo wi lyckeligen till Nybaji, hwar-
est man både kan se det ... af all Fredsko-
gen, som och wilda Men för sig. Och såsom
skeppet dröjer något på denna orten, till
att hämta friskt watn och wed för hemresan,
så skal jag imedlertid litet lägga i dag och
besé det märkwärdigaste af detta allmän-
ner inloggat till detta tiden.

122.

Då man på återresan har passerat Landtens hörn af Java och västra hörnet af Sumatra, är man kommen i Straet Sonda, Ett sund emellan ön Java och Sumatra.

Ön Java är ett widtbergigt land, belägit emellan sydl. latitud 8° 40' och 5° 50' och i längden emellan 125° och 135°, hwarefter sig sträcker 750 engl. mil och ligger liksom en förening af det In-dien, emot de stora Indiska och Ethiopiska werlds-hafwen. Landet är [illegible] det ligger [illegible] linien dock temmelig fruktbart. Här uti äro stora obrodda wildmarker hwarest uppehålla sig Tigrar, Elephanter och flera wilda djur. Emellan skogarna [illegible] äro dalar och högar [illegible] bygde af [illegible] kaffe och cocos [illegible] stora berg [illegible] det blir berget [illegible] Jaccatra fästning Batavia, winkyppare och flere, som wi på återresan hade godt tillfälle att besöka. Här är [illegible] 4 [illegible] långt [illegible], som ligger midt för [illegible] uti samma strait belägit eller östra ändan af Java, [illegible] [illegible], [illegible] dock [illegible] att se,

kändne prinstvärden allas Cocos med sina unga
och ända hamnen, stodo till om planterade utom från
denna. och woro dessa samma slag med det landet
hwilka jag träffa i Spanien, dit de förvandes från Wästra
Indie.
Inbyggarena hafwa mycket vägtande sig hela
detta landet, alldenstund de fruktbärande [illegible]
sig äro Bomullsträdet [illegible], dessutom de mesta
[illegible] [illegible] [illegible] och pepparn, och gå de
öster äro Hampträna mycket [illegible] bland
Europeerna och deras handel [illegible] under fördlan
bero de ännu mycket wida och [illegible] sig efter
naturen topp. De [illegible] och [illegible] [illegible]
[illegible] som de underhålla. Dessutom är deras
hus och tak och bladet deraf sång och kläder. De gå
[illegible] allenast med en liten duk om länder
[illegible] och [illegible] hufwudet, Dess äro de mest [illegible]
[illegible] [illegible]. De giöra sig wäl [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]. [illegible]
under [illegible] de [illegible] och flytta sedan
sitt hus med sig hwart de behagar.

(24.) Med handel och i synnerhet sjöröfweri tyckes
detta folket ständigt wara i strid, hwaraf kommer
att man skal se dem mäst alla wara lem-
lytte och blesserade. Fördenskull äga de hållas al-
drig obarmhertiga utan wara altid på sig ansatta
till en dödlig hämd utan att [illegible] och drifwa
krigs [illegible] med [illegible]. [illegible] folk
bodde wid hafwet ändan och hafva allas wid stran-
derna [illegible], hwilket de förtiena [illegible]
sig hans och de skepp som der ständigt passera
för cocosnötter, höns, papegojor, foglar, agnötter,
ägg, frukter, getter, [illegible], [illegible]. Dock bytte
de och gärna [illegible] i synnerhet
wid speglar och polerat stålarbete, samt [illegible].
Tab. XVII. Fig. 1 (2) [illegible] dessa folkslaget utaf
ungefärligt [illegible]. Deras fartyg bestå mäst
och uthålkade cocosbomar. Dessa äro utaf så
stora att de kunna [illegible], så [illegible]
[illegible] fastbygdt flyter 2ne bambou stänger
som äro ihåliga och som de äro fastsatta wid
båten för hålla de och [illegible] uppe och tillika
hindras att hon icke stjälpas.

De hafwa ock större fartyg, som för och efter äro skapade som en tjäl; hwilka hafwa de en mast och segel af mattor, som de Javanerne giöra Extraordinairt goda, samt för och under. Desse tågwärnde byggdes efterne af samma slag och dessa hänger till en pryd af stenar och gräs och trä där sammanflätade. Hwilka seglen hafwa de ock ofwan, men trälar dem gemenligen tillsamman ömt-mwarthe att detta folket wara Extraordinairt lättare.

(Hwad det nu till Javanerne hafwa sitt egit språk, så tala de ock Malayiskan. Detta språket är öfwer Indierna lika som Latinen hos oss, att det passerar för ett gemensprål, och ehuru wäl Malayiskan har sitt rätta fädernesland på Malacca och Sumatra, likwäl är hon gängse och talas af alla folkslag uppå öarna. Det är ock ett wackert språk och har en wän pronunciation, som ock följande numrer kan wisa.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Sato,	dua,	tiga,	ampat,	lima,	Annam,	tudii,	dalappang

9.	10.	11.		20,	100,	1000,
Sambilang,	Saputo.	Saputosato,	etc.	duaputo,	Sarrates,	Saputo Sarrates.

[illegible]

126. [illegible] detta [illegible] obekanta
[illegible], [illegible], bambou [illegible]
[illegible]
[illegible] på
Java [illegible]
[illegible] etc.
4. Tab. XIII. Fig. 11. [illegible]
om Cocos, så äro [illegible]
[illegible] som [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible] 10 a 12
[illegible] hvaruti [illegible] ett [illegible]
[illegible]. Då denna frukten är färsk, är
[illegible] det [illegible] skalet [illegible],
[illegible] och [illegible].
[illegible], Dernäst är det tredje hårda skalet, som
[illegible] är färskt är hvitt och mjukt
[illegible]
[illegible] är [illegible] som till [illegible]
är [illegible]
[illegible], som är [illegible] och [illegible]
[illegible],
[illegible]

sann, som dock är [illegible] med en [illegible] vand
[illegible] intill det hårda skalet som är ett fingers
tjockt och ser ut, som en [illegible] inuti och kommer
öfwer [illegible] [illegible] i [illegible].
Tamarinderne bära ock här till myckenhet,
med deras angenäma frukt, som i Ost Indien
allmänt brukas uti punsche, hwarest des sådane
och syrliga saft gjör en god smak. Och denna
[illegible] till en stor myckenhet i [illegible]
inpackade af Hollendarne hem till Europa.
Fig. 111. Pisang finnes ock här som är en den delica-
taste frukt som Naturen gifwer.
Fig. 14. Ananas är så präktig till ansende som [illegible]
till smak, [illegible] men ej till [illegible]
myckenhet. Den är stor som en [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] är som [illegible], som
en [illegible], hwars [illegible] äro [illegible]
blandade med rödt och blått. [illegible] en krona
[illegible] som består deels af violetta deels
gröna blader.
((Skogarne äro här fulla af allehanda slag
[illegible] och qwittrande foglar, hwars
[illegible] och [illegible] är [illegible] [illegible] [illegible].

4: Tab XXIIII. Fig I et II. [illegible] äro [illegible], men utan [illegible] der af [illegible] fångas, [illegible] äro [illegible]

[illegible] bränder.

Ibland annat är här [illegible] en fisk [illegible] men ibland de många obekanta sorter skal jag allenast nämna följande.

Tiligadder fångas här men intet af det största slaget; sådana Tiligadder hafva intet det skalet hvarmed ordinairt alla andra [illegible], utan deras skal äro [illegible] som [illegible] hvarmed [illegible] skalen [illegible] och odugeliga till något arbete.

Fig. III. Lamantin eller Manate är en stor fisk 5 à 6 alnar lång. En sådan fångades i [illegible] tid [illegible] som är belägit i Ny [illegible]. Som [illegible] en bord och [illegible] och [illegible]. Han var i [illegible] lik en fisk, men [illegible] utan öron och [illegible]. I stället för händer hade han [illegible] fenor i [illegible], hvarmed han [illegible] som [illegible] i sjöbotnen. [illegible] ½ [illegible] och [illegible]

[illegible]

Ändteligen [illegible] att en skarp [illegible] [illegible] bita
på honom. [illegible] [illegible] hade han [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] som låg
[illegible] på honom. [illegible] var som [illegible],
[illegible] svartare och [illegible] och [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] som på en [illegible],
[illegible] [illegible] och hade han 17 [illegible]
på hvar sida. [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 800 [illegible].
En [illegible] [illegible] och som [illegible] Crocodil
[illegible] som han [illegible] på stranden, så [illegible] han
[illegible] af samma [illegible] som [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] han [illegible]
att [illegible] [illegible] ut.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] att [illegible] för
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
och [illegible] [illegible] till [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]
före [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], som
[illegible], till [illegible].

Inklämda än nu kora komma först i Corpus hwilka alla
hwarandra, hwarandra ännu äro än hel liten och hög
Tiufsprutzad, och stoge migen; hwar ena är så godt
som alldeles petrificerad, åtminstone är den up-
fyld med allahanda Coraller och corraliter eller
snäckor.
Därnäst är Dyrs en der ueg, af hwilka de som så
Saltird, hwarandra som ligger midt i fargewattnet.
Som är mij ibland och stoge migen.
Cratatern nu om midt i stractfarda är quaste hög
och ränna är som en pyramid, är och stoge migen och
bequämare till at se det. Men ätt stege med sin
fallen anfung ligger därwid till andra ut det
intet mer än 20 del af des högd hoyt.
Wij Bay hvilken är mycket skönt ligger ein
Eiland. Ännu om legar så mer till fasta
landet af Java ett som allmänt kommer der-
emellan att trångt sund. Detta sundet är
en angenäm prospect emedan på alla sidor därom
Zenig belagne hwarandra fönorder, som med det höga
bro ännu ingen, och ofwan deroch der emellan liggande
Coraller och åtskillige färger.

Tab XVII
Fig I

Fig II
Fig III
Fig IV
Pisang knoppar och blomma

Tab. XVIII.

Fig. I.

Fig. II.

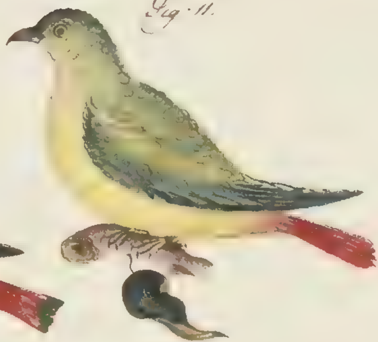
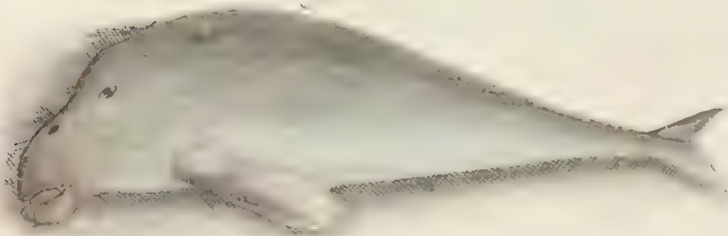

Fig. III.

Prints Eyland är belägit midt emot detta och är
ett litet fyrkantigt Commungevida, som omgifwes af
en Indiansk prints, hwilken förer wäl en liten
Hof Stat, men gör under som hans undersåtare
och Canu abknapt derutj ställas att han bör en
oförlikneligh Dotterkwinna, som är öfwervalt
besatt med Juweler och ädla stenar; Prinsen gör
lika längor och är öfwerhufwudet med en förgylt
dess pallet, som gör honom till förnämsta fält på gröna
och ädla blessurer af honom obetalliga.
Widdenna ön midt emot Nij-Baij är och en god
ankarplats, men intet så säker och fördelachtig
som denna hwarest förnämligen kan tagas ut folk
inom bogsering.
Denna Bayen aldrig blifwen förnarras af stora
och andra sidan af Java, emellan hwilka öfwera
ligger detta förnämsta Mews Eylandet. Nödbot-
nen är här mycket full af Coralle bärn och klippor
hwarigenom swårt att ankra, wid begynnelsen man
intet kopia längre än om pr 221 fn wara och de
Flera man och fin sand samt liggjas i godt
beskydd för de winder som här mest omgifwa.
Deras Afspegningen visas sig emellan Mews Ey-
landet

Eilandet och fasta landett är en märkwärdig Bo-
ka och springader, som kommer utifrån ifrån ett
berg, hwilket med en brant bråda allas klippor
stöter sig hwilt man ut med wattnet med ansatt strömmen
den; dock så praecipite som den är, så är dett den
oaktadt af wattnet wäxt med bättre töstorna så att
intet annat kan synas lika det twenne lättas steg
lima än alldramindanstt der seskem grobergat twi-
far sig hwarannan är fashig långa holor och kraf-
tor, som äro upfylte med Coraller och allehanda snä-
kor. Upp ifrån toppen af bråden spruter en kalla
flod ifrån mellan leff och grifter, som quister sig
ut både på twenne delt i sinstenen sjön. Dess hwirrs
sammanan gensten tydeligt att hwitta watten, hwem
den som kom up en mellan bråden lund fuget tij
git afsätta watnet igenom en skårnga pitt sjön-
der fodtan. Med sådan Commodité kan det ej sta
bid prinsker Eyland, ej heller de så godt aff
land som på Main Eilandet. Detta watnet är och
nyttan det bästa i hela Offindien och hwilket med
lössje af Götheborgarena om bryget är af rigit
bid skeppet hemkomsttt.

Sedan lågo wi på 3½ dag, hwar här med stor skynd-
samhet försedt oss med watn wed och skildpaddor,
lyftade wi ankar etc.

Jan: den 16 d:o om morgonen ifrån Ny Bay med en god wind och
kommo efter några timmars förlopp utom Java
Hufwud ut i stora Indiska Ocean.

Då wi passerade detta sundet ifrån hwilket wi nu
morgon rättade kosan söder efter en ö som kallas
af de engelske Cocos Eiland och är efter noggranna
Observationer belägen i sydl: bredd 12 gr: 10 m och longitud
Öster om piko di Teneriffa 118 grad:

Denna ö som allenast är 2 tyska mil lång
den och ½ i bredden är grönskelig och betäckt
med af Cocos träd samt annan skog. Längs den
östra sidan har man sig en hwit och slät strand,
som utan twifwel består utaf Coraller och snäckor
den häftiga bränningar ut i sjön hwar uppkastadt
hwar 3 tyska mils distance kan man som noggrant
skönja denna ön ifrån däcket, hwilket bör
komma an sjöfarande att taga sig för detta skär
här wäl till wara, helst emedan det wisa sig
långa utstickande ref och bränningar både ifrån
norra och södra ändan, och som märkte derföre, att
denna ön är i de flästa Charter ej rätt lagd.

hwilket wi ansågo som efter wår ordning, men
emedlertid hade wi redan passerat Solens linie
och en Morgon i dagningen ansågo wi stjernor
på wår lofw, flygande en Toppa af Sulu då wi
bewiste en hel dag det warit en half timma
längre lätt.

Samma toppen kände man på den nedra Coles
(wår segel en dimma som är något mindre men
af samma färg, och hwilken ock för ej funnit
utlagd i Cartorne.

Sedan wi passerat denna ön hade wi en god
passade, wäderslagen war 2 wackra af kusterne
separerad, hwilken tycktes i spruttid då wi
gåwo hedningen och oftadigt de 2 första dagar-
ne af springet. Här begynnte wi en ström
som satte 5 a 6 mil om dygnet, ungefär Syd
uti S., hwilket gick det fort. Ungefär under
den Meridian af Madagascar för att wi någre
dagar derefter kunde på Terra de Natal, som
är den östra kusten af Cap de bonne Espe-
rance och omkring på Cabo barque ute.

Mart. den 1 Uppgå hwilken wi hade ett wackert wäder
och beqwämlig ledning, men derjemte
den

Då en olyckan att mista en Man som genom
hufwudgärd och sielfwan blef så förvirrat att han
störtade sig i sjön och blef borta.
Hwarmera säg jag andra borde icke något lära
[illegible] bero om denna ändtil hopentlige beskrifwan
het, som och Kodmadosi eller Hottentotternas
natur och seder, samt huru Colonisterna behjälpat
och Etablerat sig på denna fördelaktiga orten,
men som man finner det i andra resebeskrif-
ningar så är det här onödigt.
Allmänt detta nämn. om de turner på Caller
de Caps nyolonien eller Wales. Ingen äro nära
[illegible] om denna ligga släder på [illegible]
den mer stora och den andra mindre, som [illegible]
[illegible] synes, hwilka efter min mening äro af
samma beskaffenhet som Ceratoniorna och kan
[illegible] af flera och [illegible] [illegible] efter de
[illegible] [illegible].
Då det är slut kan man se på denna banqueta
eller grundet en ansenlig [illegible] det af röda
[illegible] [illegible] i [illegible], i synnerhet bekannas
samt andra ordinaira sjödiur och fiskar, [illegible]
man nu finner Grund på mindre än 10 famnar.

Hwaru barquen gjorde lor an Bord och fördig
börderbet af 30 wind, så att man kunde gå 14
dagar framåt för den omgörta Wallfisken,
under hwilken tid föll en stark och giftig dagg
om nätterne, som alldeles nog blotta seglen och drog
at tagwirket, och denna omständigheter är bättre
hwad den som gemenligen är på kusten af
Guinea och är så farlig att om mängden begynner
sig i Juttorne under bar himmel att sofwa af Dagens
hetta på bara bröstet, så blir den sjuke inom
24 timmar dödt flärn och uppswällnar.
Vid förefarande Dagar St. Helena [illegible]
aflägsna om att en Lund [illegible] och hän-
de ingen ting widare hwarmed wi lite
April: Den 24 om Morgonen fingo se ön Ascension hwar-
uti wi strax [illegible] och Magar [illegible]
ganska Vin och Vatten, eller [illegible]
som [illegible] öfwer [illegible]
Gorda på [illegible] Morgon [illegible]
till [illegible] stora till [illegible] segeltyg och
tacklaget i godt stånd.

Sedan en tillräckeligt hop 3 dagars med fån-
gande af Sköldpaddor och [illegible], hunno en [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible] i [illegible].
Ön St Ascension är belägen i syd Latitud
7° 54' och Longitud östan Pico de Teneriffa
4° 10', är ungefär 8 à 10 mil [illegible] i längd
och bredd. Hela [illegible] är det [illegible] af de
ohändigaste [illegible] som efter [illegible] [illegible] [illegible]
som är [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] af eller [illegible] som [illegible] på det [illegible],
[illegible] [illegible] för som [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] af [illegible]
[illegible] af [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] är. Bergen [illegible] är [illegible] af de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] af [illegible], [illegible]
[illegible] och sand. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible]
[illegible] för de [illegible] en [illegible] prospect.

Prospect. (d) [illegible]

[illegible]

Dö[illegible] [illegible]

[illegible]

nerade [illegible]

9 a 10 [illegible]

[illegible]

Öra. [illegible]

[illegible]

(d) [illegible]

fastest bruka som der står hela segelt igenom, till at hålla att de på denna orte beständi- ga man of wars ofgetta; hwilka jämwäl in- hölla sig på detta bruket ofwär blifwa och fundt såsom det passerade. Hwilka och wanta mo- trolig nyttjas fört uti brukwatten wara de under fyrsida dem som har fanal. Ett i detta ti- mastet ... derpå alldeles wara fär- ständaligit ... dess slut deraf till under med ... bruket der det ... sirade sig, hwars stora strömtwingar som belwäder sig ... der det bestada ... liggja i sjön, och sjödesa strömar hade ... så hastig- ga att det ... stora ... under sig, ... bugar ... eigna skulle wara Capabel att gå ... på denna orten.

v. Tab: XIX. Fig. 1. Förutom de förommande dem äro ... of warorne de minsta ... på denna orten ofwäro 4 a 5 styg. ... det äro hel ... med ... uti ... ofsitat under ... Dessa äro de ... man of wars eller ofslogsmannen; eller som ... borde

Nordligare breddgraderne, i anseende till
derwid dertill. De flyga upp på bergh,
till de förutnämnda watugropar, hwarest
de sitta hopetals omkring, och taga in watten
litet uti denna uti Kropparne genom små watublåsor,
som hänger under halsen. Innan de fyllt
dessa watublåsorna kan man i flygten intet
skönja, men då han är full med watten är
han större som en hand och hel blodröd. Derwid
flyga de ut till sjös. föda sig med allehanda
flygande fisk, uti de stilla passaderna och dit
så länge till de hafwa utödt sitt förråd af
det färska watnet, som de tagit med sig
då de åter wända om igen till landet.
Som i sommaren hafwa de lättsamt att utåt
wid hwarwend de tillsl. ta deras Pallarne och
egna hemma efter bergen, hwilket sitter un-
der wid bergen. Därest hafwa de sina fogelar
så länge ungar så att de hafwa gjordt
först att komma i flygten. Hwarföre de
hålla lika troget sig med hwardera, om de
wilja gjöra sig omak att lyfta sina ungar.
Och flyga de af och så sedan de i forsslöna
lungb märkes de det intet igen förrän man
att man kan hinna dem på språnget.

Tab XIX

Cocos Eijland

Terra de Natal

(Ey) Kan det som gjör att mäst alla oft förbe-
fornämda frequentera denna orten är det stor-
ka Wildgåsfånget som sker uti Martii, April
och Maij månader, då desse Wildgäss lägga
sina ägg. Om Aftonen, då det begynner att
mörkna, avancera de ifrån Sjön emot landet
och då det är mörkt och mulet, sätta de bränne-
gorna uppå dessa som stå under bärgen eller
klippor på landet, lägga sedan sig fast de [illegible]
mer [illegible] upp till [illegible] ungefär för
[illegible] för att [illegible] skal om-
[illegible] i [illegible], om de [illegible] göra i det
de [illegible] sig [illegible],
och [illegible] sig [illegible] så att de [illegible]
[illegible] till [illegible]. Och
sedan att [illegible], och de som [illegible]
[illegible] och [illegible] 2
a 3 [illegible] och [illegible] på ägg
[illegible], då [illegible].
(Men sedan är [illegible] att [illegible]
ifrån landet i sjön och om bord på att fartyg
som ligger utanföre, och skal [illegible] in-

[illegible]

Ty det stadiga vädret som intet egentligen blåser
på denna orten, de ifrån skären emot detta
landet, så att de stiga till en förskräcklig
höjd upp emot stranderna, hvarvid detta vara
som en dimma och dunster öfver hela landet
stiga upp på landet, eller och trivera så att det
står som ett regn i luften. Jag vid att jag sedan
tillfälle märkte ett fartyg på sin resa upp
där det skal sedan fällt i land. På samma sätt kan
en Sommar så var det bränningen bryggan
stiga ut landet fallar man en god dag i
bolmen och seglar på alla gator af tillvaralagt ty
så att som dagar fortgått med sig på landet.
så sant det är kommit så högt att det utåt
mera den flyder, medan de som skola i land
springa ut i vattnet under det högst upp och
bära på ryggen folket ett minne det eller med-
för dem. Men de vattnet eller bryggan fallar
hela man för sin dragtkraft eller ett ingen
dem der ett fartyg skal bära en skild pud-
der, medan det bryggar sig väl fäst så vara
stranden det som med ett tag eller ej att för-
ut både för uppstigande som och underfallande
Vatten

Då man besöker att dag i land till att därmed
draga sköldpaddorna till sig, eller och slå stora
tvärbojor eller trädarna med att slå et dag wid
sköldpaddorna och sätta them derwid sielf på
ut på lungt, att man är fri från brännin-
gen och där med att litet till fartyget stigga
upp dem, och med beqvämlighet draga upp them
i fartyget.
Wid att detta fordras att man med stor försiktig-
het gör till wägen, hwilket wi med twå stora
skutor måste erfara; Thy sedan wägen af tänga
man blifwit i land förwandrade det till fiskande
det till ett större partie och förste dagen hade
gått förbi, då wi genom försummelse ej hade
fått wägen proviant till oss ifrån skeppet
och wist eller derföre hade det intet bättre.
än att dagen efter wår Roltan skulle bringa
proviant till oss blef derföre tillika med
forlidit af en häftig bränning, så stod på land,
och att hwad allenast war dragit ut i sjön förlorad.
Under den tiden hade wi med wägen under
wårit upp på det höga berget och efter wi hade
betrachtat funnit något gammalt ungefär wattn,
hwarmed wi litet understödde oss, under

Under twenne dagar wi fått en twillbark, strettande
honom och dag dödat und emedan man ämnar 3 a
4 timar twar det alldeles af den starka hettan bort-
fört. Wi taga då tvänne af waren och skudde fönst
av skeppsdäckdagg och skudde tvisten lund det winden
som efter att blåst ingen hade samlat sig på strand-
en. Underligare fånga wi äfwen den tidningen att
Eskvalenger på att emellan falla och som twar af-
twarande döffnad af foreningsflaggan samt 4 man
och dess befallning i bemärkningen underwalen
och andanner. emedan desse hvar kwarne sig
emellan och vår och med sig sänden än bättre att
de äro hel twärlig och gamla karer. Följaktl. twar
ogörligt att göra oss etc så godt man kunde
försälten folken, hwarjo wi blefwo honom en
Jacob förtänkt [illegible] på twäre [illegible] till att
ställa hwarest det utom förliggande [illegible] för-
hindrande som att fästena sig emellan strandern-
ade fällde wi honom ut och ginge dennedes 5 a
6 man i fönder en båd. Under denna tiden
hade vattnen fördt 2½ skeppsgödder till skeppet
(Man allt då det lydde som man på en
wått fånga 100 a 200 famnar.

Tab. XX.

De [illegible]gårdar som här synes äro större än
de man ser i Stralsunda, emedan de [illegible] [illegible]
4. Tab XX [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] och 4, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
som [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] de att
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och [illegible],
[illegible] i [illegible] och [illegible]. [illegible] [illegible] att
[illegible] [illegible], emedan [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], som [illegible] [illegible] på [illegible] [illegible]
[illegible] på det [illegible], som att [illegible] [illegible]; och
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], som [illegible]
och det [illegible] [illegible] att man [illegible] [illegible]
200 [illegible] [illegible] [illegible]gårdar, eller [illegible] [illegible] som
[illegible] att [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] att [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible], att alla [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de på att [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] det [illegible] [illegible] på att [illegible] [illegible],
[illegible] att [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

Efter sedan [illegible] [illegible] [illegible] vidlyftigt ätt lyfta [illegible] åter gå till [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] gånger på denna resan, och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uti 10 dygn [illegible] till intet stort avancerade.

April Den 8:nde [illegible] [illegible] [illegible] 30 [illegible] [illegible] resan [illegible] med god framgång.

Den 24:de [illegible] en man som [illegible] med [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Samma dag sågo vi en [illegible] som [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] till action; Till den andra Extremitées [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] att [illegible] [illegible] Meteora och luftsyner.

Den gick [illegible] [illegible] att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uti den [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

eller

[illegible]

[illegible]. Jag borde de säga afsked
af Oxfädorna och tacka dem för god skiuts,
men innan jag [illegible] uppehålla, begynner
med beskrifning på dessa goda [illegible],
som gjöra en och allas Ost Indie farande
resa begynna.
Oxfadret [illegible] [illegible] [illegible] som
blifva i [illegible] [illegible] uppå [illegible],
allas och [illegible] uppehålle af det [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
Dessa [illegible] [illegible], de [illegible] som gå
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sig till
[illegible]. Men [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible] gör dem med
[illegible] [illegible]; [illegible] i [illegible] [illegible]
skal jag nämna något om de djuren
[illegible] och [illegible], som [illegible] plägar föl-
ja oxfaderna.
Angående de oxfadet som blifva i det
[illegible] fabriket, så äro de [illegible], som
stora

[illegible]

[illegible] uppehåll [illegible] ifrån orten igen. [illegible] Den ena är N:O: eller ONO:, som blåser på norra sidan om linien; den andra är S:O som blåser på den södra.

Den norra passaden begynner gemenligen så här om på 28 grader, hvarföre det bland de [illegible] att man får se [illegible] så snart man är kommen uti [illegible] denna vind, och varar så [illegible] till 8 à 9 grader ifrån linien. [illegible] [illegible] efter [illegible] [illegible] och [illegible] [illegible] sig [illegible] att ifrån Canarie öarne [illegible] [illegible] America. [illegible] vid Spanska öarne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] som [illegible] ifrån [illegible] och [illegible] [illegible] på [illegible] [illegible]. Stormar [illegible] [illegible] [illegible] passaden [illegible] [illegible] ut, [illegible]

[illegible]

En [illegible] distance från [illegible] bör [illegible]-
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sedan passaden [illegible]
stadigt på 30° af [illegible] [illegible]
7 à 8 gr. på [illegible] [illegible] Martii,
April, Maij och [illegible]
[illegible]
[illegible] sig och passaden [illegible] af [illegible]
[illegible]
linien; [illegible] öster [illegible] Kusten
af Guinea och gör [illegible] [illegible]
[illegible]:
Dahl [illegible], [illegible] Dyning för
[illegible]
[illegible]
[illegible] Africa [illegible]
[illegible]; [illegible], [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible].

Dessa winder som angåå uti Zona
Torrida tyckas förorsakade af Jordklo-
tets omwändning ifrån wäster till öster;
som [illegible] quadt lyfftar å-
[illegible] kommer [illegible] Jord [illegible]
Centrum med Jordklotet, men ifrån
öster till wäster [illegible] allenast [illegible]
[illegible], hwarst [illegible] gior [illegible]
impression hwilket [illegible] i sitt wärda;
Emedan [illegible] finst att gifwa många
orsaker härtill, hwarföre dessa winders många
sig här ifrån ut polarne, samt att de
sedan passader öfwerstående linien [illegible]
många grader; så kunde man og inte
Förwent dett af en olikhet uti Jordklotets
figur wid polerna emot den under linien,
hwaraf [illegible] wid sedan polerne [illegible]
[illegible], i anseende till den stora Differance
som är på Jordklotet, emot den som
är wid norra polen.

Då man kommer [illegible] [illegible]
på [illegible] et [illegible], [illegible] att
denna [illegible] S:t W: [illegible], som [illegible]
mellan [illegible]
[illegible], denna i [illegible]
[illegible] i [illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible],
[illegible],
[illegible],
[illegible] efter den
[illegible],
[illegible] 2 a 3 grad. [illegible]
[illegible]
[illegible] det [illegible],
[illegible]
det [illegible] och
[illegible].

Når man passerat Cap de bonne Espe-
rance och kommit uti Indianiska [illegible]
hafwet, är de wilda passaderna på norra
sidan om linien O. t. N. och på södra sidan
O. S. O., och desse äro intet så stadiga som de
såsom uti atlantiska hafwet, ej heller
kan man säga dem stryka längre än
till 12 à 16 grader på hwardera sidan om
linien; [illegible] på norra sidan
är man [illegible] och variabelt
alt efter ögnablicken. Man kan [illegible]
[illegible] stadiga och starka [illegible] o-
mkring Madagascar och dess Öar.

Detta har jag [illegible], att de [illegible]
som [illegible] uppehålla [illegible]
[illegible] uti Indiska Sjön, [illegible]
man [illegible] som skifta om
hwar 6te månad och blåsa [illegible]
på den sidan som den norra sidan
om linien.

Deras ursprung måtte härröra af samma orsak som de förras; men af det att de i denna sjön ej hafwa så starkt fall att wara så styfwa, utom skillnaden emellan de wärma uti philippinska och Moluckiska öar; så tyckes deras form mindre än man; till den Tiden på sitt högsta och de högsta som ut wid en förskräckelig wäldsamhet och med stormar, som gemenligen den tiden plägar wara under Chinesiska wallen, då de hwi bringar den sjögen emedan att winden, Traverserar linien och hålles så ut i 5 a 6 månader.

Dessa warar och desse traverserar emellan Nord och N.O: ej högre längd emellan Listan ifrån Japan förbi Formosa in i Chinesiska sjön, men äro sedan wid längst syd mot S.S.O, hwarigenom sig emellan Java och borne, men Lemmar hålla till den sorte som den förra.

154. Strömmen i Oceanet följer här gemen-
ligen winden åt och det starkare än i
Norra Hafvet, hwilket ock är orsaken
att intet skepp kan här med lofverande
de bringa sig upp mot winden.
Jag slutar här om passaterne och säger
blott upp stoppat, som wij kunnade i Swart-
sjön, mitt ibland flytande ostfaltar.
Denna sjön är belägen emellan Tropi-
ken och Flamska öarne och är merendels
hett wäder, emedan der altid regerar-
ne stilla wind. Orsaken dertill lärer wa-
ra dess belägenhet i denna tropiska
delen den der sjöpen, som N.O: eller O.N.O: pas-
saden hafwa med N.W. winden som kom-
mer ifrån Norra America och möter den
första mycket på denna längden.
Öster eller gräsjöt /: Herba natantes :/ haf-
wa intet sin hemort, ifrån något
land eller uthur sjöbotten, emedan
man på hela resan ej skal finna tre
igen

gen rot eller afbrutna ställe, utan lefwer
och har sin föda i sielfwa trädet. Hwar-
fatt består af långa spetsiga blader och
emellan hwart af ett blad, ett twärgält
hår eller af samma färg som det öfriga;
det är stort, som ett winbär, ihålt och fullt
med twänne hwilket såsom ligga hålla hela
tre famnar ett som flyter. Doch fick man det
se sammangom sinnidra att som det födts
mer. Utan dessa tomfinna funnit att stilli-
ga wara Insekter, såsom fåglar, watte-
spindlar, utom andra stora sjö monstra
som deribland wore sig.
Man kan begynna det lidet till anstalt
slut, hwarföre war oss längre uppehålla
lang tid deßa ständiga bitterstunder. Wi
finge kan en annan wind som befordra
bättre än de förstundade passaderna,
förändrades hwilka wi sedit förbi spanske
öarna, doch utan att se dem och

Fer. i den 1ta i Carrion.

Juni den 4ᵉ och 5ᵗᵉ Seglades något fort ifrån Dover, hvarmed vi sedan fort-
satte vår resa fastän mycket långsamt.

Juni den 13ᵈᵉ utstodo vi en storm på Doggers
banque, men sedan den var öfver-
wunnen, passerade vi ordentligen

Juni d. 20ᵈᵉ Syntes af Schagen och samma dag
eftermiddagen Swenska båk och Elfsborg
samt anlände till denna vår resas slut
Elfven för Götheborg.

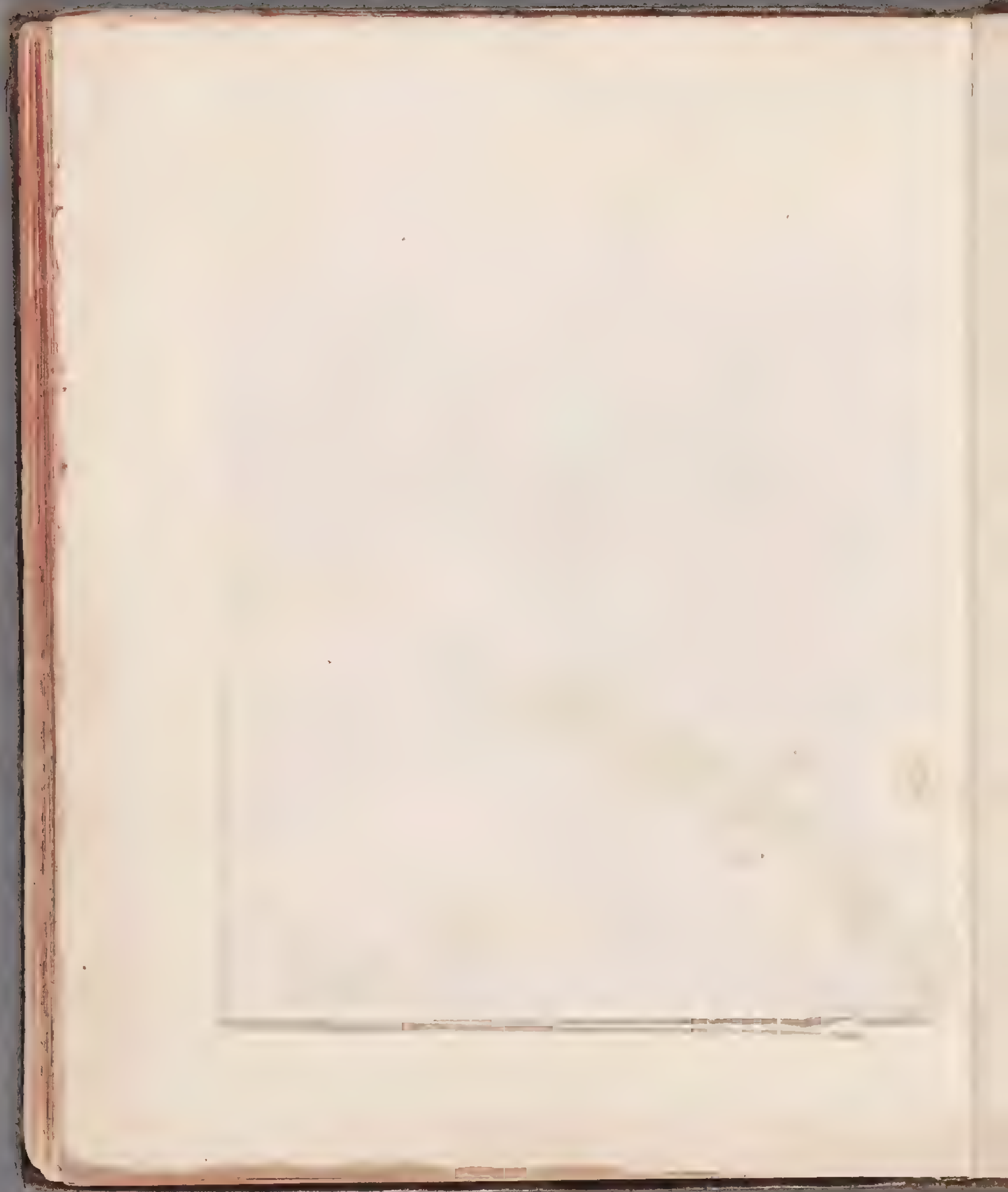
Ände

CHARTA
Öfwer
Cantons
Skärgård

af
Prowincen
QUAN Tung
Uti
CHINA

DAG=BOK
PÅ. RESAN
T:O: INDIEN

